

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

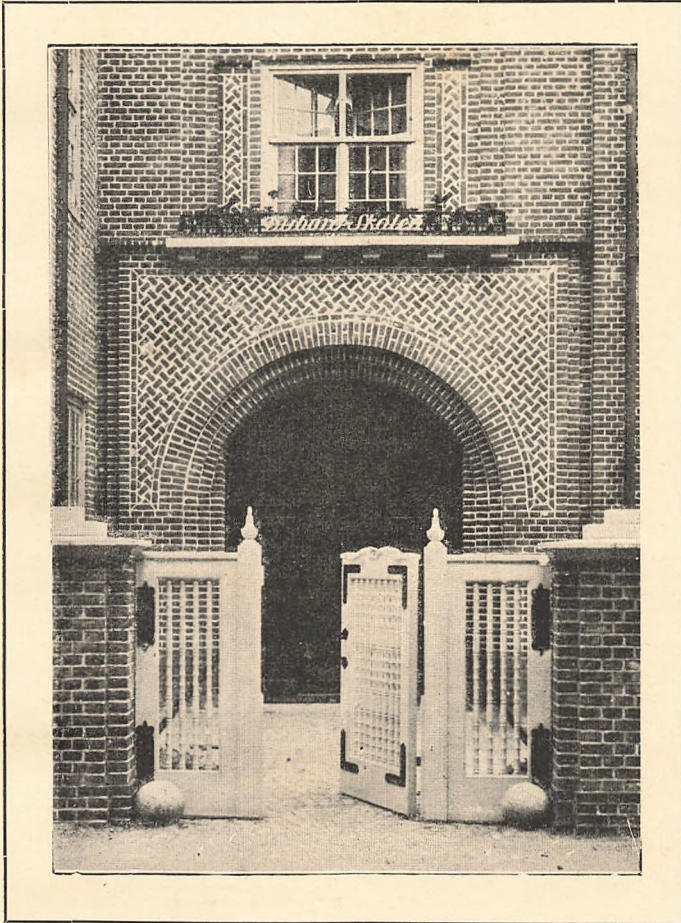
Duborg-Samfundet

Flensborg

AARSSKRIFT 1938

Duborg-Samfundet

Flensburg

AARSSKRIFT 1938

FORORD.

Der blev i Fjor gjort et Forsøg paa at skabe et Aarsskrift, der ikke blot ved sit større Format, men formentlig ogsaa ved sit Indhold i nogen Grad afveg fra tidligere Aarsskrifter.

Dette Forsøg fik — ikke alene i Duborgsamfundets egen Kreds, men ogsaa i Kredse, der med Interesse og Medhu følger det nationale danske Arbejde Syd for Grænsen — en saadan Modtagelse, at Redaktionen deraf har hentet Fortrøstning og Forpligtelse til i Aar at fortsætte efter væsentlig samme Linier som i Fjor.

Det er vort Haab, at Aarsskriftet samtidig med, at det bevarer sin Karakter af et Skrift for Medlemmerne, et Skrift, der bærer Bud mellem disse indbyrdes og mellem disse og deres gamle Skole, tillige i stigende Grad maa kunne blive noget mere, nemlig et — om end kun beskedent — Budskab til alle nationalt interesserede danske Kredse baade Nord og Syd for Grænsen om en Del af det Virke, der øves til Værn om dansk Sprog og dansk Kultur.

Flensborg, i Novbr. 1938.

ELISABETH MADSEN.

PETER KØSTER.

PEDER JENSEN.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

	Side
Lærer <i>Aksel Lieb</i> : Vi kalder til Daad	5
Hovedkasserer <i>Otto R. Madsen</i> : Hans Jørgen Wismar ..	6
Journalist <i>Chr. Ingwersen</i> : Carl Ploug (1813—1938) ..	8
Lærerinde Frk. <i>Ragnhild Schmidt</i> : En Hilsen og et Haand- slag fra Broagerland	12
Lærer <i>Chr. Harck</i> : Genforening	13
Forfatter, cand. phil. <i>W. A. Linnemann</i> : Hold ud! ..	14
Radiotelegrafist <i>Sigfred Bruun</i> : Med M/S. »Nordhval« ..	15
Bankassistent <i>Helmuth Leckband</i> : Hallo Aarg. »33« ..	17
Postmedhjælper <i>Edith Hansen</i> : Otte Dage i Sverige ..	18
Modist <i>Maren Mærsk</i> : Revy over Aarg. »36«'s Lærere ..	21
<i>Anne Kj. Jensen</i> : Lidt om den sønderj. og en anden god Sag	23
Maskinistelev <i>Harry Clausen</i> : En Hilsen fra Odense ..	24
<i>Ellen Bogensee</i> : En Rejse til Landet Østrig	25
Kontorist <i>Anton Hoeg</i> : Duborgskolen kalder	27
Lærer, cand. mag. <i>J. H. Büchert</i> : Sproget i Sydslesvig ..	28
Biskop <i>C. W. Noack</i> : Godt Dansk	33
Førstelærer <i>H. L. Henriksen</i> : Et Minde om en glemt Mand	34
Skoleinspektør <i>Bernhard Hansen</i> : Prof. Rasmus Johs. Simesen	36
Overlærer <i>H. Fischer</i> : En lille Julehilsen fra den danske Kommuneskole i Flensborg	40
Rektor, Dr. phil. <i>Andr. Hanssen</i> : Et Par Ord om Livets Vanskeligheder	42
Lærerinde, cand. mag. Frk. <i>Ellen Arnstrøm</i> : Kongens Frisere	45
Lærerinde Frk. <i>E. Madsen</i> : Stavkirken fra Gol i Hallandsdalen	46
Fhv. Skoleinspektør <i>E. Arps</i> : Af en dansk Flensborg-Drengs Mindeblade	48
Rektor, Dr. phil. <i>Andr. Hanssen</i> : Duborgskolen hilser ..	50
Duborgsamfundets Kronik	51
Annoncer	60—64

VI KALDER TIL DAAD!

Om gamle Danmarks søndre Led
staar evig Kamp trods Folkefred,
hvem Sejer vinder, ingen ved —
Lyt! — Seklers Slægter kalder:
Hvor er den kække Ungdomshær,
som end har Sprog og Hjemstavn kær
og frejdigt fører Aandens Sværd,
naar Frænders Nødskrig gjalder?

Hvad skjuler sig i eders Bryst,
har I kun Sans for Spøg og Lyst,
og ved I ej, vor lave Kyst
saa let kan lægges øde?
Sving ikke Aandens Sværd paa Skrømt;
thi evig er den Slægt fordømt,
som ej har virket, men kun drømt
for Danmarks Morgenrøde.

Aksel Lieb

AARGANG 1924:

HANS JØRGEN WISMAR.

For os, der kendte Hans Wismar og sad paa Skolebænk sammen med ham, er Meddelelsen om hans Død kommet brat og uventet.

Siden Livet efter Skolens Afslutning skilte vore Veje, havde Wismar og jeg holdt Forbindelsen vedlige. Men det gik her, som det saa ofte gaar, navnlig hvor der er Tale om store Afstande: Der var til sidst længe mellem Brevene, og saa kommer det Tidspunkt, da begge Parter mener, de har skrevet sidst, og saa gaar det i Staa. Trist er det da, naar det ender som her, at den ene Part en Dag staar tilbage med Følelser, der er blandet af Bestyrtelse, Smerte og daarlig Samvittighed: »Var det nu ikke dig, der skyldte Brev? Men nu kan du spare dig Ulejligheden, for nu er han ikke mere.« —

Hans Wismar syntes egentlig ikke i Drengesaarene at være i Besiddelse af de Egenskaber: praktisk Foretagsomhed og Eventyrlyst, der kendetegner Udvandrer-Typen. Efter endt Skolegang stod hans Hu til Studierne. Han naaede dog kun at blive Student. Økonomiske Vanskeligheder stillede sig hindrende i Vejen for hans Ønskers Opfyldelse, og at tilbringe Resten af sine Dage paa en Kontorstol, hvilket paa det Tidspunkt syntes den eneste mulige Udvej, forekom Wismar en uudholdelig Tanke. Da var det, han besluttede ved sine Hænders Arbejde at bane sig en Vej i det fremmede.

Han skriver herom i et Brev, der, saavidt jeg kan skønne, maa være fra ca. et halvt Aar, før han døde efter en Operation paa Hospitalet i Chascomus, Argentina:

»Mit Maal var, da jeg rejste, at faa at vide, om jeg duede, om jeg kunde klare mig selv og staa paa egne Ben, staa ganske alene, vildfremmed og ukendt i fremmed Land, ingen Familie, ingen Bekendte, ingen Forbindelser og saa alligevel klare mig. Jeg har naaet det, og Bevidstheden derom er mig mere værd end og betaler de Svæddraaber og de Vanskeligheder, jeg havde at overvinde, da jeg begyndte.«

Wismar skulde aldrig gense sit Fædreland. Der er noget tragisk i dette, at han ikke fik Lov til at nyde Frugterne af de første Aars slidsomme Arbejde, men maatte dø, netop som han var begyndt at finde sig tilrette i Forholdene og skulde til at nyttiggøre de Erfaringer, han havde høstet, og hvoraf mange sikkert var dyrt købte.

Naar Døden forretter sin Høst, saa fristes vi ofte til at faa den Opfattelse, at det maa være en blind, der slaar til, og rammer ganske tilfældigt. Snart er det den unge Hustru, Moderen til de smaa Børn, snart den gamle Mors eneste Søn og Forsørger, snart den unge Mand, der afbrydes i en lovende Karrière. Døden spørger ikke om ung eller gammel, om vi kan undværes eller ikke, om vi har Tid eller ej.

Ved at gennemlæse Wismars Breve støder jeg paa et Sted, der passende kunde anføres her som en Art aandeligt Testamente:

»Jeg nyder Livet, om ikke just fordi det rummer saa megen Glæde, saa desmere fordi Livet giver Smerte og Graad, Fortvivelse og Modgang, der som rensende Kræfter tvætter Livssynet og forklarer det.«

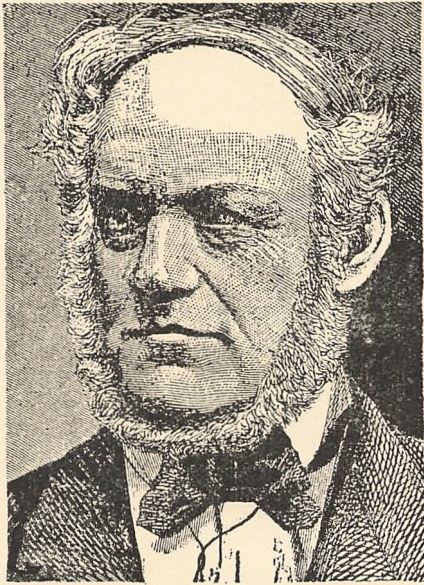
Man kan godt sige, Wismar i sin korte Levetid her naaede at finde de vises Sten, den højese Livsvisdom, den Goethe tolker i »Schatz-Gräber«: Livslykken ad Lidelsens Vej gennem Arbejdets Møje.

For os af Aargang 1924 vil Hans Wismar blive staaende i Erindringen som den gode Kammerat med den klare Forstand. Jeg tror ikke, han havde nogen Uven, selv om hans særprægede Natur gjorde, at han ikke just hørte til dem, der bedst gaar i Spænd sammen med andre. Han var, som man siger, »ikke helt almindelig«. Hans Liv blev det da ikke heller.

Jeg, der nød det Privilegium at kaldes hans eneste Ven, vil bevare hans Minde i Taknemmelighed for, hvad han gav af sit rige Sind og af sit store, gode Hjerte.

Charlottenlund, i September 1938.

O t t o R. M a d s e n.

AARGANG 1925:

CARL PLOUG,
1813—1938.

STUDENTERSKANDINAVISMENS FØRER OG FOLKETS SANGER.

»Han blæse Luren, da Vægterne sov.«

Den 29. Oktober var der gaaet 125 Aar, siden Digteren, Politikeren og Journalisten Carl Ploug fødtes i Kolding, hvis Aa dengang dannede Grænsen til Sønderjylland. Samtidig er det 100 Aar, siden Ploug begyndte at træde frem paa den politiske Skueplads, idet han omkring 1838—39 blev Medarbejder ved det københavnske Blad »Fædrelandet«, hvis ledende Redaktør han var fra 1841 til 1881.

Da Carl Ploug døde i 1894, skrev »Flensborg Avis«:

»Det er en højtbegavet, uafhængig, gæv og modig dansk Mand, der nu er gaaet heden. Derfor vil der fra hele Danmark, ja fra hele Norden lyde højtagtende Ord ved hans Baare. Da han i 1881 fratraadte Redaktionen af »Fædrelandet«, modtog han fra et Antal ansete Sønderjyder en Tilkendegivelse af Tak for den afsluttede Gerning. I Virkeligheden har efter »Fædrelandet« intet dansk Blad vist den samme Opmærksomhed og Hengivenhed for Sønderjylland.«

Carl Ploug var en Pennens og Ordets Stridsmand, hvis lange Livsbane — han blev 81 Aar gammel — har sat dybe Spor i mange Retninger. Som stejl og stridig Personlighed, der uden Skaansel forfægtede sin Mening,

havde Ploug naturligvis ogsaa mange Modstandere. I Fyrerne blev han beskyldt for at være Folkevildleder (Demagog), i Halvfjerdserne og Firsene for at være Bagstræver (reaktionær). Selv har han forklaret det saaledes, at han i sin Tid kæmpede for at vinde Friheden, og at han senere søgte at værne om den ogsaa nedadtil. Den unge Ploug kæmpede for tre politiske Grundtanker: Indførelsen af en fri Forfatning, Sønderjyllands Tilknnytning til Kongeriget, og de tre nordiske Folks nærmest mulige politiske Sammenslutning.

Den journalistiske Virksomhed blev Plougs Hovedgerning. I »Fædrelandet«, Liberalismens Hovedorgan, førte Ploug fra 1841 til 1848 en fortvølet Kamp med Presselovgivning, Censur og Politi. Beslaglæggelse. Censur og Bøder haglede ned over Bladet. Efter at Ploug var kommet i Forbindelse med den danske Bevægelse i Sønderjylland, blev hans Blad en Tid forbudt i denne Landsdel. Med Aaret 1848 forandredes Bladets Stilling fuldstændigt. Forfølgelserne hørte op. »Fædrelandets« Venner og Medarbejdere var kommet til Magten. Egentligt Talerør for den nye Regering blev »Fædrelandet« dog ikke, idet Ploug vilde staa frit til alle Sider og være uafhængig ogsaa af sit eget Parti.

I Martsdagene 1848 var »Fædrelandets« Kontor den naturlige Samlingsplads for de liberale Førere, og den 30. Marts 1848 var Ploug en af Hovedtalerne ved Kasino-Mødet. Han havde til Opgave at fremsætte Kravet om en fri Forfatning, og han krævede en saadan, »der sikrer Statens Borgere fuld Frihed og delagtiggør ogsaa den simple Mand i dennes Velsignelser«. Dagen efter, under det store Fakkeltog til Kristiansborg Slot, gik han med Professor Flor under den ene Arm og en ham ukendt Arbejdsmand under den anden. Ploug blev valgt ind i den grundlovgivende Rigsdag af sin Fødeby Kolding.

I 1848 var Ploug Tilhænger af den saakaldte Delingspolitik. Han var en af de faa, der allerede i 1848 tog den Tanke op, at en Deling af Sønderjylland var den bedste Løsning af Grænsespørgsmaalet. Da Tankens Virkeliggørelse syntes en Umulighed, holdt han paa Ejderpolitikken. Han var alle Dage en Modstander af Helstatspolitikken. Novemberforfatningen af 1863 havde hans fulde Tilslutning.

I det hele maa siges, at Plougs Interesse samlede sig fortrinsvis om de store nationale Spørgsmaal. Hans indrepolitiske Stilling var altid stærkt paavirket af hans dybtgaaende sønderjyske Interesse. Lige fra det første skandinaviske Studentertog til Uppsala i Juli 1843 til op i sin høje Alder har Ploug været de danske Studenters Fører ved de fællesnordiske Studentermøder. I 1844 optraadte han som Taler ved den store Skamlingsbankefest. Plougs Blad »Fædrelandet« fik allerede i 1843, to Aar efter at

han var blevet dets Redaktør, den Ros, at det havde fortjent sit Navn alene ved sin Holdning i den sønderjyske Sag.

Den Bevægelse, man kalder Skandinavismen, og som spillede en overordentlig Rolle i den nordiske Studenterverden i Fyrreerne og Halvtredserne i det forrige Aarhundrede, havde i Carl Ploug en begejstret og ivrig Leder. I den Snes Aar, Bevægelsen levede som en varmende og begejstrende Strøm i nordisk Ungdomsvirke, var Ploug dens Taler og Sanger. Skandinavismen blev i sit Udspring og i sit Forløb desværre kun en Studenterbevægelse; den naaede ikke at faa Fodfæste blandt den Tids Realpolitikere.

Den skandinaviske Bevægelses første Formaal var at skabe en aandelig Forbindelse mellem Nordens Lande. Men Ploug og de mere fremskuende sigtede videre. De vilde et nordisk Forsvarsforbund, ja, Ploug ønskede ogsaa en Personal-Union mellem Danmark og Sverige-Norge.

Paa de store Møder i København, Kristiania, Lund og Uppsala søgte Skandinavismens Ordførere at hverve for deres Tanker. Mest kendt er Mødet i Uppsala 1856, hvor Ploug fra Tinghøjene talte til Nordens Ungdom om en nordisk Union. Senere forhandlede han med ledende svenske og norske Statsmænd og med Kong Oskar I. om et nordisk Forsvarsforbund, som dog ikke kom i Stand paa Grund af de svenske Statsmænds Betæneligheder.

Nederlaget i 1864 ramte Ploug i særlig Grad. Meget af det, han havde kæmpet for og troet paa, ramlede sammen. Den national-liberale Politik var dødsdømt. Skandinavismen i den Ploug'ske Form ligesaa. Og Sønderjylland var tabt. Efter 1864 drev Ploug som de fleste andre national-liberale Politikere langsomt, men sikkert over mod Højre; og det endte med, at han blev en af Venstres ivrigste Modstandere.

Nu, 100 Aar efter, at Ploug traadte frem paa den politiske Skueplads og sang og talte om Nordens Enhed, oplever Skandinavismen jo en Slags Renæssance. Nu er det ikke kun Studenter, der er med i Laget. Nu er ogsaa ansvarlige Politikere med, og paa mange Omraader er der tilvejebragt et frugtbart fællesnordisk Samarbejde. Dette gælder ikke alene Sverige, Norge og Danmark, men ogsaa Island og Finland. Studenter-Skandinavismen er blevet efterfulgt af en Ny-Skandinavisme af mere realpolitisk Natur, og stadig synges Plougs »Længe var Nordens herlige Stamme« med de haabende Linjer:

Atter det skilte bøjer sig sammen;
engang i Tiden vorder det eet.

Plougs Hjerte slog kraftigt, naar han tænkte paa den store Fremtid, som et sammenbøjet og sammenføjet Norden vilde gaa ind til. Dengang var det kun faa, der havde Forudsætning for at fatte Skandinavismens Idé i dens

fulde Konsekvens. Nu derimod, med det nære Samarbejde Folkene imellem, er Tanken om et nordisk Fællesskab nærmest blevet Almeneje.

Da Ploug døde den 27. Oktober 1894, 81 Aar gammel, var mange tilbøjelige til at omtale ham som en Mand, der har maattet se sine Ungdomsdrømme strande. Men siden da er der sket meget. Nordslesvig er blevet genforenet med sit Moderland, og Plougs Kongstanke, Nordens Enhed, bæres frem af det nuværende Slægtled paa en bredere Basis end nogen Sinde før.

Tilhængere og Modstandere af Plougs Politik var ved hans Død enige om at hylde ham som Digter. Han var Fædrelandets Sanger. Han siger selv i et af sine Digte: »Jeg er Sanger, Aander vil jeg mane«. At hans Digting fandt Vej til Folket, vidner ikke alene de store og mange Oplag om, hans Digtsamlinger fremkom i, men endnu mere de mange af hans Digte, der findes i Sangbøgerne og derved er gaaet over i den danske Folkesang. »Unge Genbyrds Liv i Norden«, »Dejlige Øresund«, Soldatervisen »Nattens dæmrende Taager« og Friersangen til »lille Karen«, »Husk du i Høst«, synges overalt i Landet og af alle. Dyb Vemod tolkes i den dejlige Krigssang fra 1848 »Paaskeklokken kimed mildt«, og i mandige, kraftige Ord taler Ploug til Sønderjyderne i Sangen »Land, som har adlydt Fædrenes Love«. Endvidere kan nævnes »Lifligt fløjte Velsklands Nattergale«, »Herlige Moder, Skjoldmø prud«, og »Hvor de hvide Bræer skinne«.

To Aar efter Plougs Død rejstes hans Buste uden for Studenterforeningens Bygning. Paa den staar de betegnende Ord: »Han blæste Luren, da Vægterne sov«. Studenterdigteren og Skandinaven Ploug har jo endnu mere end Hostrup været almindelig anerkendt som Repræsentant for den danske Student.

Med foranstaaende Forsøg paa at tegne en lille Minderune over en af vort Folks gode Sønner sendes alle Duborgsamfundets Medlemmer min hjerteligste Hilsen

C h r. I n g w e r s e n.

EN HILSEN OG ET HAANDSLAG FRA BROAGERLAND.

Kære Kammerater!

Det synes, som om vi bliver færre og færre fra Aargang 1926, men saa bliver der til Gengæld flere og flere i Aarene derefter. Det maa efterhaanden være en talrig Flok af unge, der er vandret ud af Duborgskolens Porte. Maatte de alle bevare Mindet om Skolen som en fredet Plet.

For mig staar Skoletiden i Flensborg som noget af det skønneste, jeg har oplevet. Værdsætter vi rigtig det Arbejde, vore prægtige Lærere har udført og stadig udfører dernede? Er vi helt klar over, hvilken opofrende og opslidende Gerning det er?

Jeg er glad og taknemlig over, at vi »Nordfra« fik Lov at gaa paa Skolen. Jeg er selv klar over, at det har betydet overordentlig meget for min Udvikling, at jeg har oplevet disse Aar, først paa »Hjemmet« og siden paa »Duborgskolen«.

Derfor passede det mig netop saa glimrende, at jeg kom til Iller Skole, hvor jeg daglig kan se ud over den sagnrige Flensborg Fjord og lige skimte Byen i det fjerne.

Lad mig med det samme slaa et Slag for »Flensborg Avis«. Hold den, hvis I kan, saa bevarer I stadig Kontakten. Heldigvis har vi ogsaa faaet den her paa Lærerhøjskolen.

Venlig Hilsen og en dybfølt Tak til alle, der udfører et Arbejde syd for Grænsen i denne vanskelige Tid.

Ragnhild Schmidt,
Iller Skole pr. Broager,
p. t. Lærerhøjskolen.

(I »Hjemmet's« Gaard 1922)

GENFORENING!

Mens vi marcherede de endeløse Veje, der som Serpentinier snor sig op ad Reichensteiner-Gebirge, Eulen-Gebirge og Allvater, endeløse Veje — fordi Fødderne brændte som Ild, og hvert Skridt følte som at faa jaget 1000 Sylespidser op i Fodsaalerne, endeløse — fordi alle Træer var ens, fordi det gennemblødte Tøj gnavede paa Skuldrene og under Livremmen, fordi der var Kilometre til det næste Hus — saa var der en lille Oplevelse. Jeg tit kom til at tænke paa, og som gjorde, at jeg fandt lidt mere Mening i det, man forlangte af os.

Det er et Billede, som har brændt sig fast i min Hukommelse, et Billede, hvor hver eneste Streg og Farve staar ganske tydeligt.

Det var i den første Landsby, vi kom igennem paa tjekkisk Grund. Ude i Vejkannten staar en Flok Børn, og midt iblandt dem deres gamle Lærer. Der staar Fred og Tilfredshed at læse i den gamle Mands Ansigt.

Mens vi gaar forbi, raaber de Velkomstord til os. Lærereens dybe Stemme kan tydeligt skelnes fra de lyse. Vi ser, hvor det siter i Mundvigene, at Læberne kun med Besvær former Ordene. Øjnene staar blanke af Taarer.

Ja, Manden græder!

Han oplever Genforeningen i dette Øjeblik!

Jeg havde en tosset Klump i Halsen — men kunde alligevel ikke nænne at vende Øjnene derfra.

Siden saa vi mange, der græd!

Vi vænnede os til det — og tillod os endda at smile overbærende, naar Scenen lignede den ved Grædemuren. Soldater har en fin Næse for, om noget lugter af Hysteri, eller om det kommer fra et overstrømmende Hjerte.

Ja, naar jeg tænker paa den gamle Lærer nu, saa kan det ogsaa hændes, at jeg smiler. Men det er det Smil, man smiler, naar man mindes en stor og smuk Oplevelse.

Hjemme i Flensborg igen! — efter 2 Aar, der baade har betydet en Stilstand og en Udvikling for mig.

Det er med en egen Følelse, man igen gaar i Civiltøjet, for trods »Civilen« stikker Soldaten stadigvæk dybt i een.

Men jeg slaas med ham, saa godt jeg kan, ved at stikke Hænderne dybt i Lommerne, ved at have Piben hængende mellem Tænderne, naar disse da ikke bruges til noget andet nyttigt — i det hele taget, ved at gøre alt det, som en velopdragen Soldat vilde rødme over — bare ved at tænke paa det.

Værre var det, at jeg ikke kunde finde Tonen, den Grundtone, der lyder over Arbejdet og Livet, som det leves mellem os.

Da faldt jeg igen over en Bog, som Rektor Fischer gav mig som en Velkomsthilsen, da jeg skulde til at begynde igen ude ved Kommuneskolen. Det var Maren Skadhauges: »Hjem til Danmark«.

Bogen fortæller om en lille Skolepige, der oplever Genforeningen i 1920.

Jeg læste Bogen og lagde den ikke fra mig, før jeg havde faaet den sidste Side med.

Bogen gjorde et stærkt Indtryk paa mig, den førte mig nemlig tilbage til alt det, som jeg gennem to Aars aandelig Udlændighed er blevet holdt ude fra. Jeg fandt Tonen igen!

Med denne Bog kom Genforeningen til mig.

Flensborg, den 2. November 1938.

Chr. H a r c k.

Udsigt over Flensborg.

AARGANG 1931

HOLD UD!

Al Historie lærer os, at det aldrig er Medlemstallet, der bevirker et Folks Storhed, men altid Troen og Modet og Udholdenheden, og først og sidst Sammenholdet. Lad os derfor bare smile og fortsætte, naar de blakkede hæveder, vi er for faa. Lad os blive ved og blive ved og blive ved — og vi vil se vor Sag ført til Sejr.

Willy August Linnemann.

KÆRE GAMLE SKOLEKAMMERATER OG ANDRE
MEDLEMMER AF DUBORGSAMFUNDET!

Nu ved jeg ganske vist ikke, om I vil synes om, hvad jeg har at fortælle, men jeg føler ligesom Trang til at meddele mig til gamle Kammerater. Det er nemlig snart meget længe siden, jeg har set den Vandrebog, der blev startet, da jeg forlod Skolen 1931, gad nok vide, hvem der ligger og gemmer den, men den fører jo sikkert en rolig Tilværelse i en eller anden Kommodeskuffe. Dette er særlig henvendt til de Damer og Herrer af Aargang 1931. Tag jer nu lidt sammen og faa den omtalte Bog for Dagens Lys igen, det kunde jo være, morsomt engang som mimrende Olding at læse lidt om, hvad der foregik i Ungdommens Dage.

Da jeg nu har lukket op for min Sjæls Sluser, vil jeg fortsætte med at fortælle lidt om, hvad jeg foretager mig, og hvad der foregaar omkring, hvor jeg kommer. Jeg har været langt omkring, siden jeg forlod Skolen; først som Dreng paa en Damper i Nord- og Østersøfart, dernæst som Elev og Radiotelegrafist i den danske Marine. Der havde jeg seks dejlige Aar og fik set en lille Smule, blandt andet var jeg paa Grønland, Island og Færøerne foruden de fleste Lande i Nærheden af Danmark. Den danske Flaade har jo desværre haft sin Blomstringstid; nu har vi kun Minderne om Danmarks Stolthed tilbage. Dog hvad vi har i Dag, skal ingen pege Fingre ad, det er nemlig godt nok, og det er med Glæde, jeg mindes de Aar, der svandt der. Men det gode faar jo desværre altid en hurtig Ende, og det fik Tiden i Marinen ogsaa, saa for Tiden sejler jeg i et af D/S. Nordens Motorskibe som Telegrafist. Skibet er chartret ud, saa jeg faar nok ikke Danmarks skønne Kyster at se igen før henad Efteraaret 1940.

Jeg kom ombord i Skibet i Oran-ain-el-turk i Nordafrika efter en modbydelig Tur med Jernbane og Skib gennem Kontinentet og tværs over Middelhavet; Rejsen var saa forceret, at jeg ikke havde Tid til at se noget. I Köln fik jeg et Glimt af Domkirken, i Paris saa jeg Eiffeltaarnet i det fjerne og Tiriumfbuen, Tuillerieserne og Notre dame i Forbifarten fra et Taxavindue, paa Vej fra den ene Banegaard til den anden.

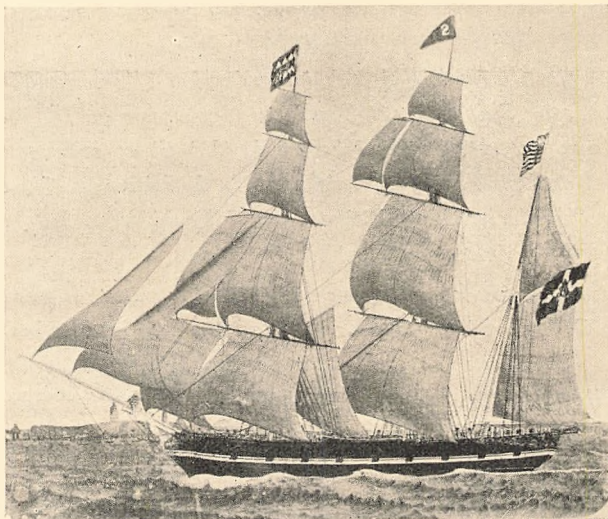
Da jeg endelig efter megen Møje og Besvær kom ombord, sejlede vi med det samme, ud gennem Gibraltar, hvor vi passerede en lille snævset Franco-Krydser, til Charleston i U. S. A.; der var vi nu kun en Dag, saa jeg fik ikke ret meget at se ud over det gamle Slavemarked og en frygtelig Masse Negre. Engang i Slavehandelens Tid var Charleston en meget betydningsfuld By, idet saa godt som alle Negrene fra Afrika blev udskibet der. Fra Charleston gik Turen videre rundt Florida til New Orleans; det var en

umaadelig smuk By, blot var der nederdrægtig varmt, men efterhaanden regnede jeg ud, hvorledes jeg skulde klare Varmen, naar jeg gik i Land. Jeg gik i Kystfart gennem alle 5 Cent Stores, de var lufkølede, saa paa den Maade undgik jeg at komme til at svede alt for meget. Efter New Orleans gik vi videre gennem Panamakanalen til San Pedro i Kalifornien, der fik vi Bunkers; der var bare Taage hele Tiden, medens vi laa der, saa vi kunde ingenting se. San Pedro er ellers Havnby for Los Angelos. Nu er vi kommet til Portland i Oregon, her faar vi gammelt Jern, som vi skal til Japan med. Først skal vi nu op til en By, der hedder Tacoma, efter Restladningen. For et Par Dage siden var jeg sammen med Førstemester inviteret paa Biltur af en Dansker, der er Bogholder herovre, vi var inde at se en stor Kraftstation og et Laksefiskeri, begge Dele laa inde ved en stor Dæmning, der hedder Bonneville ved Columbia River. At kalde det Laksefiskeri, er nu ikke helt rigtigt, for Fiskeriet gik ud paa, at de fangede de Laks, der skulde op ad Floden for at lægge deres Æg. Naar de havde fanget Laksene, tog de Rognen ud af dem og udklækkede Lakseyngelen ad kunstig Vej.

Om en Uges Tid eller maaske snarere fjorten Dage regner vi med at være færdige her i Staterne og gaar saa til Yawata, Osaka og Muhsji i Japan. Derfra er der ingen, der ved, hvor Rejsen gaar hen; men vi haaber alle paa en Last Soyabønner fra Korea til Oliemøllen i Aarhus, og Haabet beskammer jo ingen. Derfor vil jeg ogsaa haabe, at dette maa blive optaget i Duborgsamfundets Aarsskrift. Nu ved jeg ikke mere at fortælle, saa jeg

vil slutte med mange Hilsner til alle i Duborgsamfundet.

Sigfred Bruun
Aarg. 1931.

Adr. : Radiotelegrafist
Sigfred Bruun, M/S.
„Nordhval“, D/S. Nor-
den, Amaltegade 49,
København K., Dan-
mark.

Otte yndefulde Borgjomfruer og otte gæve Væbnere forlod for 5 Aar siden Duborgs Sale. Hvor er I nu?

Spredt for alle Vinde. Een i København — een i Aarhus — Hobro — Sønderborg — Padborg — Flensborg — List paa Sild og Kiel — pr. . . r — jeg trommer jer sammen igen. Op med jer alle i II. Real — anden Sal til højre. »Schalup« kan fortælle om »Hermann und Dorothea«.

Havde I ikke Lyst til at prøve det hele endnu en Gang? Ja, mon ikke! Jeg tror, der vilde være en hel Del af os, der vilde slide lidt mere i det — havde man bare vidst dengang — tja — nu er det for sent; dog vi har Minderne at leve paa.

For nogen Tid siden rodede jeg rundt i en Kasse, der var fyldt med gamle Bøger og Skolehæfter. Pludselig faldt der en Lap Papir ud af en Bog. Jeg kiggede paa den — — »Den ottende Kunst« — — København — Øllebrødssangen — Bornholm — husker Du? Alle gamle Minder dukker op paa ny. Julefest i Skolen. Vi sveder over Bøgerne. Lampefeber — Eksamen (Glasstang, Katteskind og Hyldemarvskugler). Husker Du, Kammerat? Nu ligger det langt tilbage i Tiden — det var engang.

Hvor er I alle — I fra »33« — hvordan gaar det jer derude i den vide Verden? Jeg selv rejser den 11. Nov. 1938 til Lüneburg for at aftjene min Værnepligt ved Rytteriet. To Aar — en lang Tid — Sommeren 1937 7 Maaneders Arbejdstjeneste — det er de smaa Slag, Livet giver. I alle møder dem derude, og vi skal vide at tage dem — vi Væbnere fra Borgen paa Duborg-Banke. Husk det Kammerat! — Borgen staar der endnu — stolt og urokkelig. Kom, naar der blæses til Samling — husk »33«! Den var samlet for 5 Aar siden og den maa og kan aldrig splittes — Du selv er et Stykke af den. Hilsen til jer alle 15 fra Nr. 16

Helmut Leckband.

Afgangsklassen ved Trene.

Ferie er dejlig, men bedst alligevel, naar man oplever lidt ud over det almindelige.

Sidste Paaske var jeg sammen med to Veninder paa Fodtur i Sverige, der efter vore Erfaringer er et baade godt og billigt Ferieland.

Her nogle Udpluk fra Turen, som vi paabegyndte med den ejendommelige Jernbanerejse fra Malmø til Jønkøping. Det første Stykke Vej gennem Skaane kunde lige saa godt være Sjælland med Marker og levende Hegn i fine Kvadrater. Men saa begyndte det ukendte at snige sig ind hist og her. Langs Banelegemet var Stensætninger af store Kampesten, forkrøblede og døde Træer overgroede med Løv og Mos, Moser og Vandhuller, og endelig den dystre Granskov. Markerne begyndte igen, og her var Jorden meget, meget fattig og stenet og umulig at se til. Med Markerne kommer ogsaa det typiske svenske Hus paa Landet: rødmalet Træ, undertiden i flere Etager, og med skinnende hvide Vinduer.

Nu skifter Landskabet ikke mere, og efter 6 Timers uafbrudt Kørsel med de hurtige elektriske Tog naar vi Rejsens første Maal: Jønkøping.

Efter en Portion »Pyt-i-Pande« gik vi ud for at forrette vort eneste Ærinde paa Rejsen: at overbringe en Hilsen til Postmesteren i Jønkøping. Han var ganske overstrømmende i al sin Venlighed; og den virkelig hjertelige Glæde, det var ham at vise os til rette og planlægge de bedste Ture for os, grænser til det utrolige. For at komme af med Bagagen, tog vi straks ind paa et Hotel. Her kom Portieren kort efter med en Bylt rød- og hvidstribet Tøj. Anende vort kære gamle Dannebrog, dristede vi os til at spørge, hvad det var. »Det er Dannebrog,« sagde han paa klingende Svensk, og ud paa Stangen rullede — »star and stripes«. Stakkels Mand, hvor blev han ulykkelig, da han opdagede Fejtagelsen.

Eftermiddagsturen gik til Smålands Faberg, som ligger en Smule syd for Jønkøping. Berekste Folk vil maaske smile medlidende, men for os, der overhovedet aldrig havde set blot en Anelse af Bjerg, var det en Oplevelse. Vi asede os op ad Vejen og naaede langt om længe Toppen. Aah — for et Syn, der mødte os. Man blev ligesom fornyet af al den Skønhed og fuldkomne Ro. Langt, langt under os, som smaa Byggeklodser, laa spredt paa den mest yndefulde og uberegnelige Maade de smaa røde og hvide Huse. Tyve hist og fem eller ti her. Somme Steder kun ét eller to ved en lille Sø med det blaaeste blaa Vand, der overhovedet kan eksistere. Omkring det hele og imellem det hele og saa langt Øjet rækker den mørkegrønne, dejlige Granskov, pyntet med store og smaa Søer. Gran og Sø — Gran og Sø — roligt og dystert — spillevende og muntert i en Uendelighed. Man kunde ikke se sig mæt; men det blev henad Aften og —

Den næste Dag, efter det næsten uhyggeligt solide svenske Morgenmaal-tid, tog vi Bussen til Huskvarna. Op og op gik vi igen, denne Gang for at se det store Vandfald. Men Ak og Vé, Vandfaldet havde kun fri om Søndagen, om Hverdagen maatte det kønt arbejde for Fabrikkerne, der væsentlig laver Symaskiner og Cykler. Herefter begav vi os med fuld Oppakning ud paa den første Langtur til Herregaardspensionatet Lyckås, der ligger en Snes Kilometer derfra. Her skulde vi efter Postmesterens Ordre holde Hvil for Natten. Ganske bestemte paa at sove i Vejgrøften, hvis ikke noget viste sig om næste Hjørne, saa vi pludselig Søen, bag hvilken Lyckås gemte sig, dukke frem. Ubeskriveligt lettede og med fornyet Mod asede vi videre, Kilometer efter Kilometer; og saa stod vi foran Lyckås med vablede Fødder og en glubende Appetit.

Gränna var næste Dags Maal. Den skønneste Vej førte os dertil. Klipper og Skov skiftede med Marker; og ved Vejkanten hist og her smaa Huse, hvor Folk arbejdede i Haverne og hilste os med et ægte svensk »Heja«. Byen ligger ejendommelig smukt med en stejl Bjergvæg mod Øst og Vättern mod Vest; her blev vi nogle Dage og undersøgte Omegnen grundig. Først og fremmest den 14 Kilometer lange og kun 1—3 Kilometer brede Visingsø, der ligger midt i den sydlige Halvdel af Vättern. Paa denne Ø føler man sig hensat til en fjern Fortid, eller maaske nærmere, man føler ikke Begrebet »Tid«. En Husmoder gik og fejde uden for sit Hus med et Bundt sammenbundne Kviste, og Manden agede med Stude Tømmeret ned til Færgestedet. Paa Øens Ryg snor Landevejen sig højere end alt andet fra den ene Spids til den anden. Ved den ligger den meget lille Kululaby Kyrka med Kalkmaterier fra det 11. Aarhundrede. Ogsaa er der Brahekyrkan fra Grev Per Brahes Tid i det 16. Aarhundrede og Ruinerne af Visingsborg Slot, som ogsaa stammer fra den Tid.

Hvad vi desværre ikke naaede at se, var Omberg og Vadstena med Klosterkyrkan. Paa Vej derop naaede vi kun en Mellestation, da vi fik at vide, at den sidste Bus hjem gik om 10 Minutter. Den maatte vi tage med, formedelst 6 Kr. til vort i Forvejen haardt tyngede Budget. For den Bekostning fik vi dog den Vej at se, som Sven Hedin kaldte Europas, maaske Verdens skønneste: Vejen fra Gränna — egentlig helt fra Jönköping til Ødeshög.

Utrolig trætte ovenpaa de mange nye Indtryk gik vi til Køjs paa Kiks og »Saftevand«.

Vore økonomiske Midler strakte ikke ret meget længere, og derfor maatte vi den næste Dag, hvor nødigt vi vilde, vende Næsen mod Jönköping igen. Her sagde vi rørt Farvel til Postmesteren, hvem vi kunde takke for den

»*Nous croyons — vous croyez*« — og vi andre gentog,
Hr. Nielsen os ganske og helt imponeret',
omkring sig med franske Gloser han slog,
og slemme Verber »en masse« serveret'.
Vi alle fandt ganske all'right Frøken O.,
ret utaknemlig hun var at drille,
naar hun kom ind, der i Klassen blev Ro.
Det skete, selv »Møf« og Budach blev stille.

I sin Tale til os, da vi dimittered',
Doktor Hanssen sagde som saa:
»Hvorhen I saa kommer, jeg haaber, I ved,
vi følger Jer, ønsker, det godt vil Jer gaa.«
Og alle af »36« jeg tror,
tit sender en Tanke tilbage,
mindes og tænker paa Rektors Ord,
husker de dejlige Skoledage.

Med Hilsen

M a r e n M æ r s k.

I Marieskoven.

LIDT OM DEN SØNDERJYDSKE OG EN ANDEN GOD SAG.

Kære allesammen!

Ja, nu da Turen kommer til een selv, faar man travlt med at undersøge, hvad man egentlig har oplevet af saadant, der kan sættes paa Tryk.

Interesserne her er jo noget forskellige fra dem derhjemme; i det hele taget forbauser det een meget, at Uvidenheden om sønderjydske Spørgsmaal, særlig Mindretalsspørgsmaal, er saa stor, som den er. Vel har man været ude for Spørgsmaal, som kan bringe een ud af Ligevægt, men efterhaanden bliver man saa hærdet, at man roligt kan forklare, at Statsgrænsen gaar lige Nord for Flensborg, at der virkelig eksisterer saa mange Danske Syd for denne, saa det har kunnet betale sig at oprette Skoler, at der ogsaa findes lidt mere interessant i Flensborg end lige Gnomenkeller og Silkestrømperne. Saadanne Spørgsmaal kan man risikere at komme ud for, og man behøver ikke at komme ret langt Nord for Grænsen. Sørgeligt er det ogsaa at se, at mange er Medlemmer af D. U. G. uden at vide andet end, at de støtter en Sag, som der har været saa megen Strid om, og som ens gode Venner er Medlemmer af, og saa bliver man det selv. Man skulde ellers tro, at denne Sag efterhaanden vedrører alle herovre. Maaske er det eogistisk tænkt, der er jo meget andet, der stiller mindste lige saa store Krav.

I det Hjem, jeg er i, arbejdes der blandt andet ogsaa med Fredsarbejdet. Da vi alle respekterer denne Sag, deltog vi i hele Fredsdagens Program. Om Morgenen ved 6-Tiden stillede vi nede ved Havnen, der var vort Distrikt, med hver ca. 200 Fredsmærker, som vi skulde se at faa solgt. Pengene gaar til Oplysning m. m. Det var bestemt det bedste Distrikt, vi kunde have faaet. Jeg var saa heldig at komme ind i Auktionshallen, hvor Auktionsholderne stod og remsede Tal op for hvert Blink, de omkringstaaende Fiskere gav. En god Tjans fik jeg i Siloen, hvor jeg begyndte helt oppe under Taget og efterhaanden kom igennem de forskellige Etager for endelig at havne i Kælderen. Desuden var der de forskellige Færger, Kuttere og Dampere, som ofte var vanskelige at entre, Kontorer, Restaurationer, Fiskebiler, Englandsbaade, Isfabrikken, Oliemøllen osv.

Ikke alle Vegne blev vi modtaget lige godt, og mange Skældsord og mere eller mindre gode Vittigheder fik vi at høre. Men nok om det. Næsten udsolgt blev der i Løbet af en 5—6 Timer, og vore Anstrengelser blev belønnede ved en Festlighed om Aftenen.

Det var lidt, jeg kunde fortælle, og saa slutter jeg med mange Hilsener, især til Aargang 1937.

Spangsbjerg, 29./10. 38.

Anne K j e s t i n e J e n s e n.

EN HILSEN FRA ODENSE.

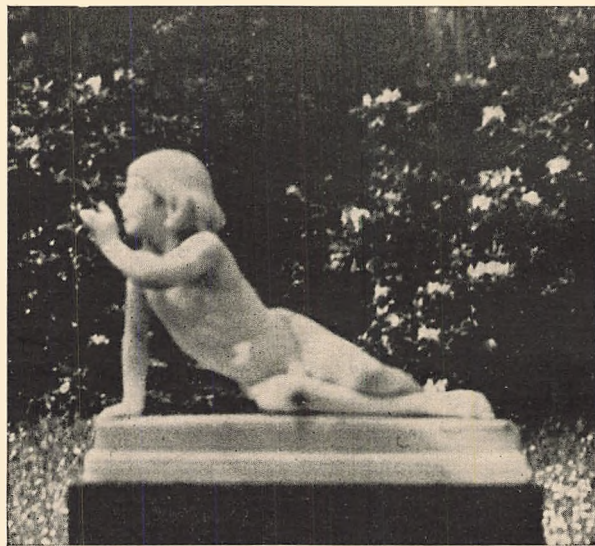
Hermed vil jeg blot sende en lille Hilsen til Duborgsamfundets Aarsskrift og samtidig benytte Lejligheden til endnu engang at takke Duborgskolen for alt, hvad den har været for mig.

Jeg tror, at de fleste af de Elever, der fremtidig forlader Skolen, gør det med de samme Tanker om den som jeg; og i saa Fald er der næppe nogen Tvivl om, at Duborgsamfundet vil vokse og blive til Gavn og Glæde for sine Medlemmer.

Der er blot een Ting, som jeg er en Smule ked af. Under mit sidste Besøg i Flensborg var der nogen, der spurgte mig: »Saa kommer du vel tilbage igen, naar Du er færdig derovre?« Dette Spørgsmaal sætter mig lidt i Forlegenhed; jeg hører jo med til dem, der bliver beskyldt for at være »flygtet fra det hele«. Men hvad enten jeg saa kommer tilbage igen eller ikke, vil jeg gøre alt for ikke at glemme, hvad jeg skylder Duborgskolen og de Mennesker, jeg har kendt derhjemme.

Til Slut en venlig Hilsen til alle, særlig Aargang 1937.

Harry Clausen.

(Fra Flensborg Park.)

EN REJSE TIL LANDET ØSTRIG.

Østrigs Indlemmelse i Tyskland er nu næsten glemt paa Grund af andre politiske Begivenheder. Men alligevel har man ikke formaaet at slette dets Grænser helt, hvilket jeg selv har erfaret paa min Rejse derned.

Kommer man fra München til Kufstein, en østrigsk Grænseby, spørger en elskværdig Toldbetjent i gammel østrigsk Uniform og med Accent: »Har De Cigarer med?« Staten havde Monopol paa al Tobak og har af den Grund faaet Lov til først at sælge sit eget, inden det tyske indføres.

Vi forlader Kufstein og ruller videre med Toget. Mine Forældres og mit Maal er Mayrhofen, en lille Bjergby midt i Alperne.

I Jenbach skiftes Tog. Nu befinder vi os ikke mere paa Hovedbane-linierne, men damper af Sted i et pudsigt Lilleputtog op gennem Ziller-dalen til Mayrhofen. Turen varer godt og vel 2 Timer. Som en Slange snor Toget sig ind mellem de høje Bjerge, paa hvis Sider talrige smaa Kirker ligger. Disse og de kendte Alpehuse gør Landskabet festligt.

Paa Vej til Mayrhofen standser Toget ved utallige smaa Stationer, og de gemytlige Østrigere stiger ud og ind, — men kun sjældent høres den gamle karakteristiske Hilsen »Grüss Gott!«

Mayrhofen er en lille By med 1900 Indbyggere, hvoraf den største Del ejer Hoteller. Byen er nemlig stærkt besøgt af Turister baade Sommer og Vinter. Om Vinteren er der rig Lejlighed til Skiløb.

Fra Mayrhofen kan foretages Masser af smukke Bjergture. Den smukkeste og mest spændende, jeg har været med paa, var en Heldags Udflugt til Floitengletsjeren. Med en Bjergbil tog vi fra Mayrhofen til en lille Landsby Ginzling-Dornauberg. Turen herop var meget halsbrækkende. Stejlt opad kørte tre Biler efter hinanden. — Til den ene Side saas høje, nøgne Klippevægge, til den anden en dyb, smal Dal, paa hvis Bund en rivende Elv løb. Af og til kørte vi over en Bro. Chaufføren holdt ekstra her, for at vi rigtig kunde betragte Landskabet nedenunder, som frembød det mest vildtromantiske Syn, og hvorfra Larmen af et Vandfald lød op til os. Fra Ginzling-Dornauberg vandrede vi endnu i flere Timer opad, hvorefter vi naaede til en lille Alperrestaurant. Herfra havde man den smukkeste Udsigt over Floitengletsjeren, der laa længere inde Dalen. Det var ejendommeligt saaledes at sidde i Sommertøjet, omgivet af sneklædte Bjergtinder.

Man oplever jo en Del paa Rejsen. Paa en af vore Ture kom vi til at følges med en Lærer og hans Frue fra Sachsen. Han og Far talte sammen, og efterhaanden gik det op for Læreren, at vi var danske, og han spurgte, hvordan Stemningen i Grunden var over for Tyskland i Danmark. Vi sva-

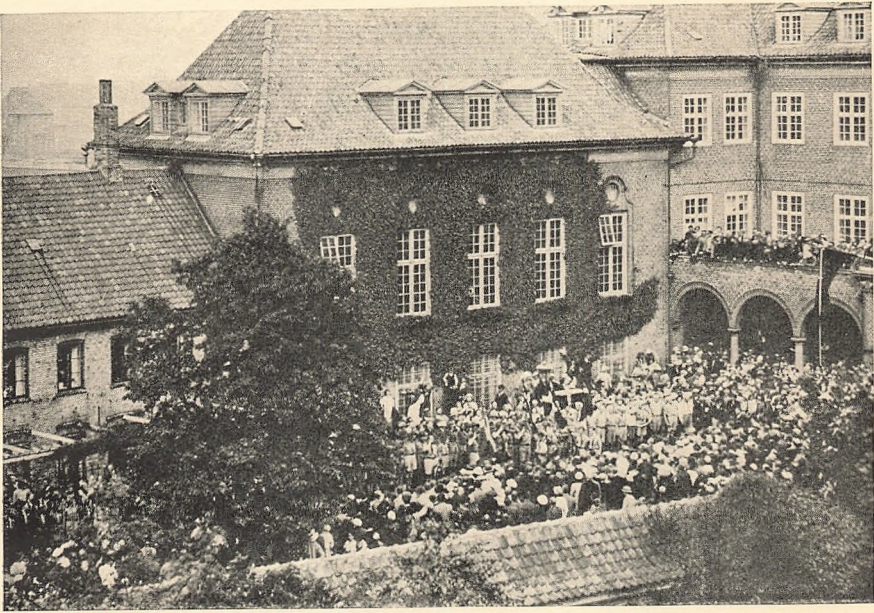
rede, at Danmark ikke var fjendtligt indstillet over for Tyskland, kun vidste man ikke, hvad man kunde vente sig af det. Hertil svarede han til vor Forbavselse, — at Danmark nok havde en daarlig Samvittighed paa Grund af Afstemningen i 1920, der jo ikke var retfærdig, da hele Sønderjylland jo var tysk. Nu forklarede vi ham alt om Forholdene heroppe, og hvor mange Procent Tyskere, der egentlig fandtes i Nordslesvig. Det endte med, at han undskyldte sig mange Gange og sagde: »Vi har jo ikke lært andet, og jeg er glad for, at De har oplyst mig om, hvordan Forholdene egentlig er.« Det var kun een Tysker, men jeg er sikker paa, at der er mange andre, der er lige saa uvidende om vore Forhold.

Paa Turen hjem besøgte vi de store Byer Innsbruck, München, Berlin og Hamborg, men da vi kom hjem til Flensborg Fjord, var vi enige om, at der intet Steds var saa dejligt og smukt som i Danmark.

Ellen Bogensee.

Ved Flensborg Fjord.)

DUBORGSKOLEN KALDER,

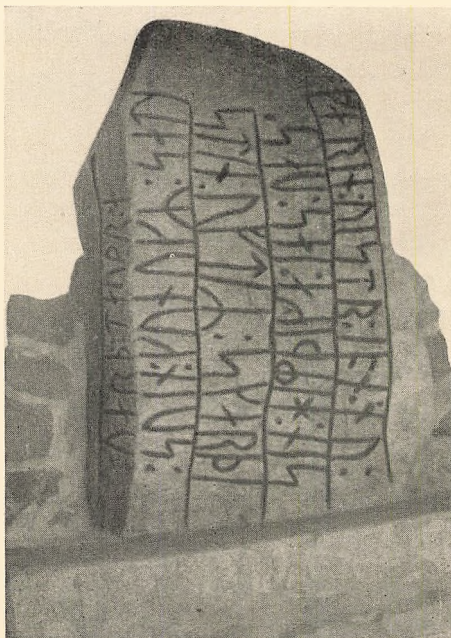
var de Ord, Rektor til Slut sagde til den store Deltagerskare, som var med til at fejre Skolens 18-aarige Fødselsdag. Ogsaa denne Gang havde Skolen kaldt ad os, og der blev ikke kaldt forgæves. Der var nemlig mødt saa mange, at ikke alle kunde faa en Siddeplads hverken i Gymnastiksalen eller ved Kaffebordet oppe i Festsalen. Skolen var nok paa Grund af sidste Aars Erfraing ikke forberedt paa saa stort et Rykind. Men hvad gør dog det! Hovedsagen var jo, at der kom saa mange, og det var meget glædeligt, ja det virkede ligefrem oplivende paa dem, som virkelig er interesseret i Skolens og dermed Mindretallets Arbejde og Fremgang.

Duborgskolen kalder! Dette gælder ogsaa dem, som af en eller anden Grund ikke kunde være med denne Gang. Men det viste sig, at vi kunde blive mange flere, og vi maa derfor blive mange flere, naar Skolen atter kalder til Møde eller Fest. Du, K a m m e r a t, har vel ikke glemt den Tid, da du til daglig hørte hjemme her! Var det ikke her, du først lærte det danske Sprog at kende, var det ikke her, du lærte at elske alt, hvad der er dansk? Eller har du glemt det? Nej! Fast og bestemt vil Svaret lyde, vi har ikke glemt det, og vi vil aldrig glemme det.

Derfor, lad os staa Vagt om vor Skole, lad os værne den og holde den højt i Ære. Lad det, som er en Selvfølge for en stor Del af den danske Ungdom i Sydslesvig, ogsaa blive en Selvfølge for dig.

Altsaa: Duborgskolen kalder!!

A. H o e g.

Tvebjergstenen ved Bustrup.

SPROGET I SYDSLESVIG.

Dette Aarsskrifts Læsere har allerede i deres Skoletid haft Lejlighed til at konstatere Sydslesvigs danske Præg ved paa Klasseturene at lægge Mærke til Stednavnenes Danskhed. Endelserne -by, -ved, -lund, -bæk, -toft osv. er til Trods for de tyske Forvanskninger af et saa umiskendeligt dansk Præg, at de ligesom Personnavnene paa -sen, f. Eks. Hansen, Petersen, Jakobsen, Jensen, Thomsen, Sørensen etc. for os er Bekræftelse nok paa den historiske Kendsgerning, at der ved vort Lands Indtræden i Historien kun fandtes dansk og frisisk Befolkning i vor Landsdel. I det følgende ser jeg helt bort fra Friserne, skønt der kunde være meget interessant at berette om den Indflydelse, som dansk Sprog og Skik naturligvis ikke har kunnet undgaa at have blandt dette Folk, der i saa mange Aarhundreder har delt Hjemstavn med os, en Indflydelse, der er saa dybtgaaende, at den berettiger Paastanden om, at Friserne i hvert Fald kulturelt er et nordisk Folk. I den allersydligste Del af vor Hjemstavn, d. v. s. de Egne, der ved vor Histories Begyndelse for største Delen laa øde hen, er holstensksaksisk Befolkning trængt ind som Kolonister, derfor har Omraadet mellem Ejderen og en Linie Egernfjord—Slesvig—Danevirke—Frederiksstad delvis tyske Sted- og Personnavne. Vi ved endvidere, at plattysk Sprog og

Kultur allerede i det 13. Aarhundrede trængte ind i Svansø, da Landet kom i den holstenske Adels Besiddelse. Her er det danske Præg derfor — bortset fra Stednavnene, der saa godt som alle er danske — svagere end i Omraadet mellem Sli—Danevirke og Grænsen, der først efter 1800 er blevet tysksproget, største Delen endda først efter 1850. I dette Omraade, der udgør langt den største Del af det tysksprogede Slesvig, er ikke blot Sted- og Personnavne danske, men som Seminarielærer Claus Eskildsens Bog: Dansk Grænselære, viser os, er der her saa typisk danske Træk fra alle det daglige Livs Omraader, at vi her roligt kan tale om dansk folkelig Undergrund, ubevidst ganske vist, men ikke til at tage fejl af, naar først man er opmærksom derpaa. Egnen mellem Sli—Danevirke udgør et Blandingsomraade baade med Hensyn til Folkegrund og Folkesprog.

Det er dette sidste, Folkesproget, jeg gerne vilde fremsætte nogle Bemærkninger om; jeg holder mig her til det Plattysk, der tales i Flensborg By og den nærmeste Omegn, men hvad der siges om denne Dialekt, gælder i alt væsentligt for Sproget indtil Sli—Danevirke-Linien. Dette Sprog kalder vi jo Plattysk, og vi er vant til at betragte det som en tysk Dialekt. At dette er en rent udvendig Betragtning, at selve dette Sprog i sin tyske Orddragt taler et meget stærkt dansk Sprog til os ved nærmere Undersøgelse, saa stærkt, at vi med fuld Føje kan tale om ogsaa en sproglig dansk Undergrund i Sydslesvig, skal det være min Opgave i det følgende at anføre nogle Eksempler paa; jeg støtter mig herved til et Arbejde af Dr. Karl Bock, der jo i en Del Aar har været Lærer ved vor Skole, og som videnskabeligt har bearbejdet vort plattyske Folkesprog. Baade hans og Claus Eskildsens Arbejder være hermed anbefalet paa det varmeste til alle, der er interesseret i deres Hjemstavnns Forhold, de to Bøger er vunderlige Vaaben i den nationale Kamp, saa længe denne da føres paa aandeligt Omraade.

Der er jo nok en Del af os, der har lagt Mærke til, at der i vort plattyske Sprog findes en Del danske Ord, som slet ikke kan forstaas af f. Eks. en Holstener. Vi ved nok, at *dunnerhaamers* er efterstræbt af Drengene om Efteraaret, at *schreppen*, *fölfoot*, *mehl un piilkrut* is *feie unkrut*, dat *göslings un ellings* *geern* gaan to *waaters*, dat de *kellings* *leewer* *harum krauln in de lo* oder op *de joll*, dat en *stjampiche* oder *vræuliche* kind villich hett *messlings*, dat en *bollne* finger is *øm*, dat en *mutt in warme* oder *lunke seepenwaater*, da *mutter hett travelt*, wenn se *sysset* oder wenn wi *flytten* oder wenn se *wat optrævlt*, dat *grums beesch* *schmeckt un dat schnee* kan *fyken*. Vi forstaar disse Udtryk umiddel-

bart ud fra vort Kendskab til Dansk, medens hverken det højtyske Skriftsprog eller andre plattyske Dialekter har Betegnelser for de ovennævnte Begreber, der blot minder om disse slesvigsk-plattyske Former.

De fleste af os har vel ogsaa maattet indkassere Bemærkninger om vort højtyske Sprog, der ofte betegnes som »Flensburger Deutsch«; dette siges altid med et Tonefald, der udtrykker den største Ringeagt og gør os det pinligt klart, at dette Flensborgtysk ikke har meget at gøre med det tyske Rigssprog, snarere rangerer paa Højde med »Petuhantenschmack«. Det, der gør sig gældende her, det, som faar os til at danne vore tyske Sætninger paa en bestemt Maade, volder, at vi har Besvær med at finde ud af, om det nu skal være 3. eller 4. Fald eller om det maaske skal staa i 1. o. s. fr., det er det danske Sproggrundlag, der ubevidst for os lever videre i vor tyske Dialekt og derafra griber over paa vort højtyske Spog ogsaa. Saaledes som den folkelige Underbevidsthed (Volkstum) er Aarsag til, at vi følger ganske bestemte Traditioner i alle vore daglige Handlinger, arbejder, spiser, bygger og klæder os paa en bestemt Maade, saaledes er altsaa den sproglige Underbevidsthed (Substrat) Aarsag til, at vi former vort Sprog paa en ganske bestemt Maade, f. Eks. kæder Ordene sammen til Sætninger, der paa en Prik ligner de danske.

At en vis Del af vort Ordforraad er dansk, har vi allerede set Eksempler paa. Hvad Lyddannelsen angaar, vil jeg blot minde om, at visse Folk meget gerne vil konstatere en tysk Akcent hos os, naar vi taler Dansk, det uheldige er bare, at Sønderjyder med dansk Modersmaal har akkurat den samme Akcent; at desuden visse af Lydene er rent danske, at selv saa tilsyneladende tyske Lyde som »ch« og »sch« aldeles ikke behøver at være tyske, men at de sikkert allerede har eksisteret i den danske Dialekt, der taltes f. Eks. i Angel, vilde det her føre for langt at udrede.

Fra Ordbøjningslæren vil jeg kun anføre et enkelt Punkt, der viser en typisk dansk Træk. Vor Dialekt har det tilfælles med andre plattyske Dialekter, at den ikke skelner mellem 3. og 4. Fald, men den har derudover den Ejendommelighed, at den ved Navneordenes Bøjning heller ikke i Hankøn skelner mellem 1. og 4. Fald, hvad Dansk jo heller ikke gør. Siger nogen: ik kenn d e mann, saa har han dermed uhjælpelig afsløret sig som Slesviger, en Holstener siger: ik kenn d e n mann.

Det er dog navnlig Ordføjningen, Sætningslæren (Syntaxen), den Maad vor Dialekt anvender Ordene i Sætningen og lader dem følge efter hinanden paa (Ordstillingen), der taler Dansk til os. Dette vil jeg gerne belyse med nogle Sætninger, som jeg kun for Sammenligningens Skyld anfører i dansk og højtysk Oversættelse.

Fra Hovedsætningerne, de selvstændige Udsagns-, Spørge- og Bydesæt-

ninger, skal man paa Forhaand ikke vente at kunne hente ret meget Stof til Belysning af vor Dialekts danske Karakter, da disse Sætninger for en stor Del følger fælles Regler baade i Dansk og Tysk, ja til Dels i alle de germanske Sprog. Det er altsaa de useelvstændige Sætninger, Bisætningerne, vi skal lægge Mærke til, deres Tilknytning til Hovedsætningen og deres Ordstilling. Det er her, vi møder vor Dialekts typisk danske Træk, der dog — det maa straks bemærkes — hos yngre til Dels er ved at udviskes. Dette gælder navnlig Ordstillingen, der antager et tysk Præg, da man navnlig i Flensborg By mere og mere gaar over til at anbringe Ud-sagnsordet paa den sidste Plads i Bisætningen, ligesom det højtyske Skriftsprog og Holstener-Plattysk gør det. Mange af Jer vil derfor maaske synes, at mine Sætninger lyder gammeldags, men I vil ogsaa vide, at ældre Folk og Folk fra Landet taler saaledes, som mine Sætninger viser det. Nu nogle af de vigtigste Arter af Bisætninger.

At-Sætning: dat is lang her, (dat) ick dreep di — det er længe siden, (at) jeg traf dig — es ist lange her, dass ich dich traf. Vi ser, »at« kan udelades som paa Dansk, samt at Bisætningen har akkurat den samme Ordstilling som en Hovedsætning, hvad der er et typisk dansk Træk.

Indirekte Spørgesætning: ick weet nich, um ick kenn em — jeg ved ikke, om jeg kender ham — ich weiss nicht, ob ich ihn kenne. Bisætningen er knyttet til sin Hovedsætning med samme Bindeord som paa Dansk og har Hovedsætningsordstilling.

Henførende Sætning: de twe johr, (wat) he schull deenen — de to Aar, (som) han skulde tjene — die zwei Jahre, die er dienen sollte Vor Dialekt kan udelade »som« ligesom Dansk, medens Tysk ikke kan undvære et Bindeled mellem Sætningerne.

Tidsbisætning: as ick besöchte em, weer he noch gesund — da jeg besøgte ham, var han endnu rask — als ich ihn besuchte, war er noch gesund. Du bliffst hier, bit ick segg di bescheed — du bliver her, til jeg siger dig Besked — du bleibst hier, bis ich dir Bescheid sage.

Aarsagsbisætning: ick kenne em, weil wi harrn speelt mitenanner as kinner — jeg kendte ham, fordi vi havde leget med hinanden sorte Børn — ich kannte ihn, weil wir als Kinder miteinander gespielt hatten.

Hensigtsbisætning: dormit wi nich schulln em seen, ging he en annere weg — for at vi ikke skulde se ham, gik han en anden Vej — damit wir ihn nicht sehen sollten, ging er etc.

Følgabisætning: se hulpen em, sodat he woor fröher ferrig — de hjalp ham, saa at han blev tidligere færdig — sie halfen ihm, so dass er früher fertig wurde.

Betingelsesbisætning: wenn du geist mit mi, wiis ick di de

ET MINDE OM EN GLEMT MAND.

»Og vore Navne glemmes . . .«

I Brede Kirke, lidt Nord for Tønder, hænger et ejendommeligt Epitafium. Det er ophængt 1688 til Minde om den 30-aarige Jørgen Martensen af Trælborg i Brede Sogn. Han fo'r til Søs, om han var Købmand eller Sømand, vides ikke. Paa en Rejse blev han 1676 taget til Fange af Tyrkerne. Meddelelsen om hans Tilfangetagelse naaede frem til hans Hjemsohn, hvor man samlede Penge sammen til at løskøbe ham for; men før Pengene naaede frem, var Manden død i det tyrkiske Fangenskab. Pengene blev saa anvendt til Fremstilling af et Mindebillede i hans Fædres Kirke.

Billedet, der med den rigt udskaarne Ramme er 3,10 Meter højt og 2,30 Meter bredt, er udstyret med mange Enkeltheder og mange Indskrifter, og det maa Eftertiden være taknemlig for; thi i Dag er Mindetavlen det eneste, der fortæller noget om Begivenheden, der for 260 Aar siden satte Sindene saa stærkt i Bevægelse i det vestslesvigske Sogn. Ingen skriftlige eller mundtlige Overleveringer er tilbage hverken om Jørgen Martensen, hans Liv og Gerning, eller hans Familie.

Hovedparten af Billedet viser den ulykkelige Jørgen liggende paa Jorden med Fødderne lænket til en Blok. Hans Paaklædning kunde tyde paa, at han var mere end almindelig Sømand. Bøjjet over ham staar en Tyrk, der svinger en Pisk med flere Snerter. Billedet viser tydeligt, hvor skaanselløst og med hvilken djævelsk Glæde han slaar til. Baggrunden for denne Del af Billedet er en muhammedansk Helligdom, der af den kristne Maler er gjort særlig mørk og uhyggelig. Jørgen holder sit eget Hjerte i sin højre Haand og rækker det op mod Himlen. Paa Hjertet staar: AH, antagelig at opfatte som et Smertensudbrud. I Billedets øverste venstre Hjørne er afmalet et Hjerte med et Øje, Symbol paa Gud. Mellem Gudssymbolet og Jørgens Øje gaar der Lysstraaler med Pile i begge Retninger. I Lysstraalerne læses: »Jeg hafver seet alt det Laban gjør dig.«

Under det himmelske Hjerte findes et Billede, der gengiver Brede Kirkes Indre med Præsten og flere andre, maaske Jørgen Martensens paarørende, Venner og Menighedsmedlemmer, i Bøn til Gud. Denne Del af Billedet er særlig værdifuldt, fordi man her ser, hvordan Kirken saa ud for 260 Aar siden. Alteret er det samme som nu, men ellers er Kirkerummet meget forskelligt fra det nuværende, f. Eks. ses det, at Kirken har haft Hvælvinger, nu har den Bjælkeloft.

Jeg er bange, det her vil føre for vidt at nævne alle Billedets Enkeltheder og Indskrifter. Jeg vil nøjes med at gengive de to vigtigste. I Rammen over Billedet staar: »Sac. Jørgen Martensens af Trælborg Hans Ihu-kommelse, som under Tyrkiske Trældoms Fengsel, eller Sclaverie, af Gud

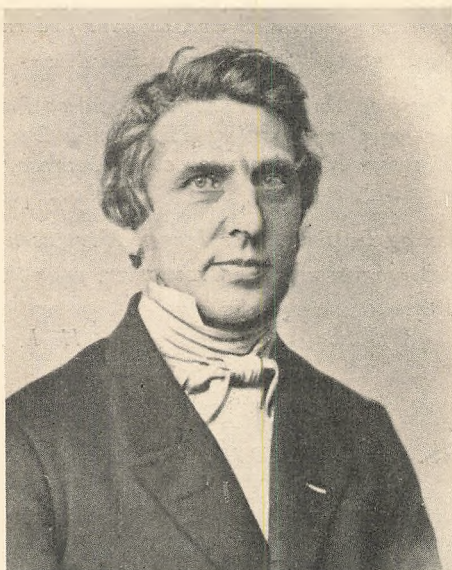
blev bortkaldet Ao. 1676, sit Alders 30. Aar. Hvilken hannem, af hans Forløsnings Penge, Gud hans Forløser til ære, oc hans fæderne Kierke til Prydelse, er blefven satt Anno 1687.« Og under Billedet:

*Her ligger Jeg med Angst i Tyrkens Baand oc Fængsel.
 Dit Øje Hiert og Øer, de stille, HERR, min Længsel
 Du ser oc Hør min Nød, Vor Bøn oc Forbøn saa,
 Dig, HERR, til Hierte gaar, at jeg skal hvile faa.*

*Men trods Billeder og Indskrifter er Jørgen Martensen glemt.
 Hvad nytter Billeder og prangende Grævsmæler, naar ikke Mandens Gerning lever videre.*

H. L. H e n r i k s e n.

PROFESSOR RASMUS JOHANNES SIMESEN,
Rektor ved Latin- og Realskolen i Flensborg
1851 — 1864.

Samfundets Værd maales ikke mindst ud fra de Mænd, det betror de vanskelige Opgaver og sætter paa de fremskudte Poster. Og Fremtiden og Folkets Vel bestemmes i ikke ringe Grad af disse Mænds Held til at øve Daad, der er mere værd end de Kranse, Døgnet kan binde.

Prof. R. J. Simesen hører til disse udvalgte. Blandt de Skolemænd, der efter vor første sønderjyske Krig udgjorde Avantgarden for dansk Nationalitets Genindførelse i Sønderjylland, var han en af de førende. Flensborg højere Skolevæsens Organisation blev hans ansvarsfulde Arbejdsmark. Skolens Afbetaling paa gammel dansk Gæld i Form af talløse Forsømmelser og skæbnesvangre Forsyndelser blev i Flensborg lagt i hans Hænder.

Den Skole, der skulde fostre den kommende Slægt, skulde under hans Omsorg bygges paa en Hjørnesteen, der vidnede om, at dens Tjeneste var Fædrelandets, men at dens Kaar var Grænselandets Modsætninger mellem dansk og tysk; thi mens Haderslev lærde Skole blev rent dansksproget, og Slesvig Domscole forblev tysk baade i Sind og Skind, blev Flensborg Latin- og Realskole tvæsproget, idet der i ca. Halvdelen af Fagene undervistes paa Dansk og i de øvrige paa Tysk. En Sildesalatorning, der kunde synes forkvaklet Pædagogik, men i Virkeligheden har svaret godt til Stedets og Ti-

dens Behov; thi Skolens Elevtal voksede med rivende Fart og naaede fra en ringe Begyndelse i 1851 til 338 Elever i 1863 (Skolens sidste Aarsberetning).

Sprogenes Ligeberrettigelse var et Udtryk for en Realitetssans lige over for en Grænselandsopgave, der maa oerraske, naar vi hører, at Prof. R. J. Simesens Vugge havde staaet i Fredericia, og at han først 29 Aar gammel fik Lejlighed til at lære Hertugdømmernes Skolevæsen at kende.

Rasmus Johannes Simesen fødtes den 20. Juni 1810. — 18 Aar gammel dimitteredes han til Universitetet, netop samme Aar som H. C. Andersen, der som bekendt hørte til de 4 store Profeter, mens R. J. Simesen hørte til de 12 smaa. Hans Hu stod til Teologien; men økonomiske Forhold tvang ham hurtigt til at opgive sine Universitetsstudier og modtage en Plads som Lærer i Fredericia. Her kom han bl. a. ogsaa til at undervise i Matematik, hvilket førte ham frem til den Overbevisning, at dette Fag saavel som Naturfagene i det hele taget ikke havde en saadan Plads i Undervisningen, at de bidrog det, de baade kunde og burde, til Aandsevnernes harmoniske Udvikling. Da han derfor senere saa Udveje til at fortsætte sine Studier, blev det ikke Teologien, men Matematikken, der kom til at holde for. Han blev Elev paa Polyteknisk Læreanstalt og var i de sidste 3 Aar af sit Ophold her Undervisningsassistent hos Hans Christian Ørsted.

1839 udnævntes han til Docent i Altona med Pligt til at holde Forelæsninger i Matematik og undervise ved forskellige Gymnasier, hvorved han forskaffede sig en stærk Indføling med tyske Skoleforhold. Fire Aar senere udnævntes han til Rektor ved den nye videnskabelige Realskole i Helsingør, hvor han viste saa store organisatoriske Evner, at man i 1851 betroede ham den store og vanskelige Opgave at nyorganisere den danske Latin- og Realskole i Flensborg.

En Opgave, der i en samtidig Beretning karakteriseres saaledes: »... med Upartiskhed at gennemføre ikke alene to Sprogs Ligeberrettigelse, af hvilke det ene har været forkuet af det andet i sin egen gamle Hjemstavn, men nu ryster sig kraftigt for at afkaste det uværdige Aag; men ogsaa to Dannelsesretningers Ligeberrettigelse, af hvilke den, der har afgivet Grundlaget for hans egen Udvikling, ... Dag for Dag gør sig uundværligere og truer med, dersom den ikke i Tide kommer til sin Ret, at ville vove en Kamp paa Liv og Død med sin forhen saa overlegne Modstander.«

Alt tyder paa, at Prof. R. Simesen har haft Held til paa besindig Maade, men med fast Haand at lede en Skole i stadig Udvikling og at paakalde Myndighedernes Interesse, Bevaagenhed og Offersind om denne, saa han midt i sin Rektortid fik opført en ny moderne Skole i Røde Gade. (Bygningen staar der endnu.)

Grundstenen nedlagdes den 24. August 1857 i Overværelse af Overpræsidenten, Biskoppen og Byens Magistrat. En Sølvplade med en smuk Tegning af Lorenz Frølich blev indmuret i Grundstenen. En Gengivelse af Tegningen findes paa Duborgskolens Rektorværelse. Den fremstiller to Kvindeskikkelser, Danmark og Haabet. Ved Siden staar en Flok skolesøgende Børn, og i Baggrunden ses Flensborg med Nikolaj Kirke og flere Skibe i Havnen.

Skolevirksomheden fik en brat Afslutning efter Dannevirkes Rønning, idet Skolen den 8. Febr. 1864 blev beslaglagt af Prøjserne og benyttet til Lazaret.

Rektor Simesens Saga var ude, og fra 1864 til sin Død 1880 levede han som Privatmand, bl. a. optaget af Frenologi, en Videnskab, der var paa Mode i hans Ungdom, og som han hele sit Liv dyrkede med Interesse. Han byggede sig et Instrument og mente, at han ved Hjælp af de Tal, han fandt ved at maale sine Medmenneskers Hoveder, kunde finde deres Karakteregenskaber.

I sine Dagbøger fortæller han et Sted i Forbindelse med sin Bejlen til sin tilkommende 3. Hustru (han følte for øvrigt, at han hver Gang blev dygtigere til at bejle!): »maalte i Dag min kjære Hannes Hoved«.

Den danske Latin- og Realskole i Flensborg lukkedes; men Danskheden viste sin Livskraft ved at suge Næring af selve Modgangen, saa den atter i 1920 skød friske Skud og i Duborgskolen satte en frisk Blomst, hvis Spire havde ligget gemt under Vintersne i 56 lange Ventenaar.

Løvfaldtid og Plantningstid følges ad. Kan hænde, at netop de Aar, der synes allermørkest, faar Held til at lægge de Frø i Mulden, der engang skal bære Fremtidens skønneste Blommer.

Bernhard Hansen.

NB. Billedet til denne Artikel og en Del af de givne Oplysninger er villigst overladt mig af Prof. Simesens Dattersøn, Redaktør H. D. T. Kjærulff, København, hvem jeg herved beder modtage min forbindeligste Tak.
B. H.

Paa Grundstenspladen (se Tegn. næste Side) fandtes følgende Tekst:
Grundstenen til den nye Bygning
for
Latin- og Realskolen i Flensborg
blev lagt
den 24. August 1857
i
Hans Majestæt
Kong Frederik den Syvendes
tiende Regeringsaar.

Prof. Rasmus Johannes Simesen
var
Skolens Rektor.
Laurits Albert Winstrup
dens Bygmester.
Gud velsigne dette Værk.
Længe leve Kongen.

Lorens Frølich: Tegning til Grundstenspladen til Flensborg Latin- og Realskole ved Klostergang.

EN LILLE JULEHILSEN FRA DEN DANSKE
KOMMUNESKOLE I FLENSBORG.

Det kunde maaske lyde underligt at faa en ganske beskeden Julehilsen fra den meget beskedne og hverdagsgraa Kommuneskole igennem »Duborgsamfundets« Aarsskrift. Og dog har sikkert mange af Jer, der nu allerede hører til den gamle »Duborg-Garde«, tilbragt en Del af Jeres Skoletid paa de lange graa Bænke i den gamle Kommuneskole i Skolegyden. Eller skulde der endda være nogle, der har lært de første danske Bogstaver i den lille skumle Filial af Skolen i den uskønne tyske St. Hans-Skole! Kan I der huske de grønne Bænke, hvor mindst 8 Børn kunde proppes ned i, den gamle trinde Jernkakkellovn og den graa Kampestensmur uden for Vinduerne?

Maaske har I slet ikke lagt Mærke til alt dette, fordi Jeres Lærer, Hr. Jørgen Nielsen, var en Mand, der tog Jer nænsomt ved Haanden og gjorde alt saa lyste og let for Jer.

Ja, Hr. Nielsen, jeg ved, at mangan en Duborgelev smiler venligt til ham, naar denne en enkelt Gang møder ham paa Gaden. Nu er han ikke længere ved den danske Skole, men ansat ved en af Byens tyske Mellem-skoler; dog har han sikkert ikke glemt en eneste af Jer.

»Duborg-Damerne« kan maaske huske Frøken Helene Matzen fra Skolegyden, den Lærerinde, der lærte Jer at sy de første Sting og førte Jer ind i den vanskelige Strikkekunst — uden at der stod et fint, moderne Haanøgerningslokale til Raadighed, den Lærerinde, som forstod alt! for hun forstod det altsammen saa godt. Nu sender allerede nogle af Duborgsamfundets ældre Aargange deres Børn i Skole til hende, ja, hun virker stadig lige frisk og lige forstaaende ved Skolen.

Og saa alle vi andre! Vi er næsten alle nogle af Jer, en Del af Jeres Kammerater virker nu som Lærere ved den danske Kommuneskole, det er trods alt — Fremskridt.

Skolegyden og St. Hans-Skolen er blot en Saga; nu færdes alle Jeres smaa Kammerater under fælles Tag i pæne, lyse Lokaler og Omgivelser sammen med danske Lærere, der hører hjemme hernede i Sydslesvig, i den danske Kommuneskole i Duborggade.

Hver Paaske gaar en sund Strøm af Elever fra Duborggaden op til Duborgskolen, saa disse to Skoler efterhaanden bliver en stor Familie; er det ikke Fremskridt? Alt maa ses paa Baggrund af 1914 og 1920!

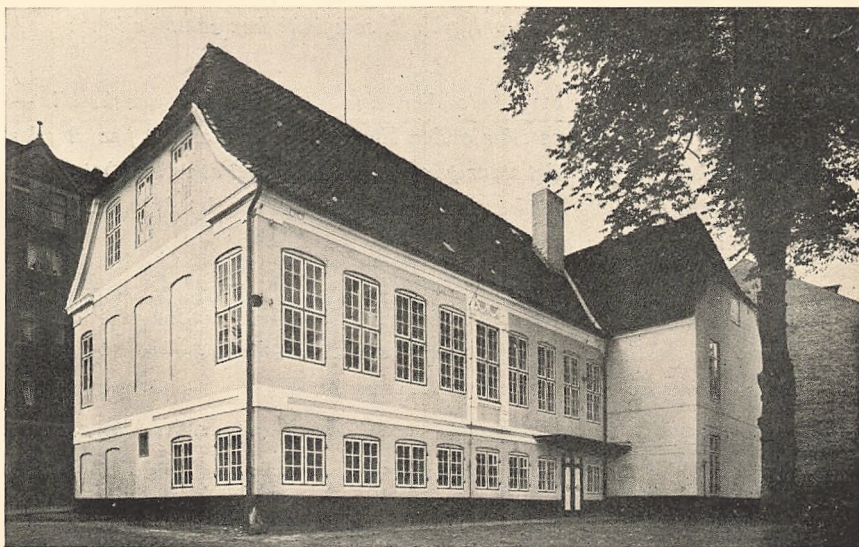
Duborgskolen — Kommuneskolen, hver Skole arbejder paa sin Maade, og dog har de saa meget fælles, saa meget, der binder, danske Fester, dansk Højtidsdage, danske Oplæsningstimer, Skolerejser til Danmark — og Grænselandets Haardhed.

Det nytter jo altsammen ikke noget, skal vi bestaa hernede, skal vi leve sammen her i Sydslesvig som danske Mennesker, saa kan det kun ske ved en stærk Fællesfølelse, der udletter gamle Fordomme, ved et oprigtigt og inderligt Kammeratskab og Sammenhold, ikke kun, naar man mødes til Fest, men først og fremmest i den graa og haarde Hverdag, man har tildelt den danske Ungdom hernede. Det gør stærk, og det gør stolt. Blæse være med det, at en Del Tyskere rynker paa Næsen ad os, vi er skam i. Klasses-Mennesker, der kan knejse frejdigt med Hovedet, der kan hente den dybeste Berigelse i dansk Kultur og Sprog. — Lad det danske Sprog da klinge frit hernede, saa gør I ogsaa Jeres danske Skole Ære.

Jeg vil gerne slutte med et Ord, der for nogle Aar siden stod i »Flensborg Avis:

»Omkring de Lys, der er tændt til Jul, er der et stort Mørke. Vi ved intet, og vi lever bestandig et farligt Liv, hvor der er Brug for ydmyg og stærk Tro.«

H. Fischer.

ET PAR ORD OM LIVETS VANSKELIGHEDER.

Kong Skjold.

De fleste Mennesker er meget optaget af, hvor svært de har det, og hvilke uhyre Vanskeligheder der hober sig op for dem. Og de er meget optaget af at paakalde andres Medlidenhed — eller i hvert Fald Forstaaelse af, at der overgaar dem en personlig Uret, som ikke kan sammenlignes med, hvad andre maa taale.

Skal vi ikke være enige om, at de allerfleste Mennesker — maaske alle — har deres Kors at bære i en eller anden Form — eller faar det paa et eller andet Tidspunkt! Og mens det staar paa, synes alt andet at være Ubetydeligheder — og navnlig alt, hvad andre gennemgaar, kan slet

ikke maale sig med det, som rammer en selv.

De fleste Mennesker er meget optaget af, hvor svært de har det, og hvilke uhyre Vanskeligheder der hober sig op for dem. Og de er meget optaget af at paakalde andres Medlidenhed — eller i hvert Fald Forstaaelse af, at der overgaar dem en personlig Uret, som ikke kan sammenlignes med, hvad andre maa taale.

Skal vi ikke være enige om, at de allerfleste Mennesker — maaske alle — har deres Kors at bære i en eller anden Form — eller faar det paa et eller andet Tidspunkt! Og mens det staar paa, synes alt andet at være Ubetydeligheder — og navnlig alt, hvad andre gennemgaar, kan slet ikke maale sig med det, som rammer en selv.

Saaledes er de fleste Mennesker nu engang indstillet — og det gælder om, at denne Erkendelse ikke flygter alt for langt borti. Vi har Brug for den — allesammen — fordi vi er omgivet af store Vanskeligheder, og fordi der stilles store Kræv til ethvert vaagent Menneske.

Ja — men Ungdommen har det dog særlig svært nu! Er det ikke saadan, at Ungdommen nu til Dags har vanskeligere ved at »komme frem«, end den nogensinde før har haft det?

Min Erfaring gaar ud paa, at ethvert Slægtleds Ungdom har den samme Følelse og de samme Tanker om denne Sag: Kampen er haardere end før! Og den Ungdom, der kommer efter jer, vil sige det samme — og den vil have Ret. Og den Ungdom, der gik forud for jer, sagde det samme

— og *h a v d e R e t*. Fordi Menneskers indbyrdes Forhold og Kamp skærpes fra Aar til Aar, fra Slægt til Slægt. —

Ja — men er det da ikke en sørgelig Tilstand? Er det ikke en trist Tilværelse, Menneskeheden vandrer ind i?

Jo — hvis man gaar ud fra, at Livets Hensigt og Maal er at faa det let og behageligt, saa er det naturligvis trist, at Mennesker skal have det saa svært. Den svenske Digter *Strindberg*, der var Pessimist, lod i et af sine Skuespil *Guden Indras Datter besøge Jordan*, og den Række *Oplevelser*, hun deltog i, aftvang hende den Erkendelse: »Det er Synd for Menneskene!« Og man maa være ualmindelig haardhudet, hvis man ikke af og til, naar man staar over for de store Lidelser, den store Nød, kan synes det sammø.

Men hvem har lovet os, at Tilværelsen skulde være let og behagelig? Hvis man har den Opfattelse, at menneskelig Tilværelse er en Tilfældighed, og at vort Liv og Arbejde ikke har noget andet Maal end det, at vi skal tage til os af det, der kaldes Livets Goder, saa kan der for mange Mennesker være Grund til at se sort paa Tilværelsen. Men hvorledes kan man leve sit Liv — og tro, at det hele er en Tilfældighed! Er det ikke Meningen, at du og jeg er undervejs mod et Maal, der er ukendt for os, og at der kræves et Arbejde for at naa dette Maal? Der kræves en Udvikling og en Dygtiggørelse af vore Evner, en Udvikling af vor Karakter, en Udfoldelse af vort Væsens Rigdom — og alt dette sker ikke, hvis vi har det alt for let. — Det er et haardt Ord: »Den, Herren elsker, tugter han!« Men mon det ikke skulde være rigtigt?

Er det ikke ogsaa rigtigt, at de Mennesker, der har ydet den største aandelige Indsats, dem, som vi ser op til som Menneskehedens Velgørere og Vejledere, det var ikke dem, der tog sig Livet let og behageligt, det var tværtimod dem, der kæmpede en haard Kamp mod alle Former for Undertrykkelse, Lidelse og Nød? Det vilde være en let Sag at nævne en Række Eksempler paa dette. Er det ikke dette, der giver Livet Mening og Værd?

Amerikaneren *Helen Keller* blev døvstum og blind, inden hun var fyldt 2 Aar. Kan man tænke sig større Hindringer for en lykkelig Livs-udfoldelse? Ikke desto mindre lærte hun sig at tale, læse og skrive. Hun tilegnede sig store Kundskaber, hun tog Eksamener, blev Forfatterinde og forbavsede Verden med sine Bøger, der var præget af Optimisme over for Livet og dets Mening — og Tro paa Menneskehedens Opgaver og Fremtid.

Af saadanne Mennesker kan vi lære baade Livets Alvor og Livets Glæde. En døvstum og blind er lukket ude fra Tonernes og Lysets Rige. Hun var som en Fange i et Legeme, der spærrede hende ude fra Forbindelse med det, som er den mest umiddelbare Kilde til Glæde og Udvikling. Men hun banede

sig med utrolig Energi Vej ud, saa hun ikke blot selv kunde faa Del i Livets Rigdom, men ogsaa hjælpe andre dermed.

Der er Mennesker, der haanligt afviser den Slags Tanker og Argumenter — og vender tilbage til deres egne snævre Synspunkter. Det er værst for dem selv. De sværter ganske vist Livet for andre — men de gør Livet til en utaalelig Byrde for sig selv. Og de Opgaver, der skulde løses, ligger efter dem som udyrkede Marker.

Lad os fæste vore Tanker ved alt, hvad der er skønt og stort og rigt i Livet — og kæmpe mod det usle! Saa lever vi i Samklang med det største i Tilværelsen, og saa vil vi uvægerlig faa vor Del af Livets Rigdom.

Det er mit Ønske, at det maa ske for alle, der læser Duborgsamfundets Aarsskrift!

Med de venligste Hilsener fra
Eders hengivne

Andreas Hanssen.

Odin.

KONGENS FRISERE.

Omkring Aar 1100 kom Friserne til Sønderjyllands Vestkyst. Nogle boplatte sig paa Fastlandet og Øerne og kom under almindelig dansk Lov og Ret, andre slog sig ned i det ubeboede Marskland (Utlænd), der tilhørte Kongen. De kaldtes Kongens Frisere og fik ved særlig kongelig Gunst Lov til at beholde deres frisiske Sædvaner. Deres Skatter gik direkte i Kongens Kasse.

Fra Sakse ved vi, at Friserne forstod at bygge Sommerdiger, men Diger, stærke nok til at holde Havet ude om Vinteren, mægtede de ikke. De levede i bestandig Fare for, at Havet skulde tage dem; men den fede Marsk gav saa rig en Afgrøde, at de løb Risikoen og blev der, til Havet tog dem.

I Middelalderen havde det sydvestlige Sønderjylland en langt større Udstrækning, end det har nu. Her laa i Lundby Herred Godset Morsum. Dets Ejer Stallaren Henrik Leve skænkede i 1456 Morsum Kirke en prægtig forgyldt Alterkalk, besat med Bjergkrystaller. I et Par Hundrede Aar tjente den Morsumbeboerne til Glæde og Opbyggelse. Saa kom i 1634 en forfærdelig Stormflod, hele Lundby og mange andre Herreder forsvandt i Bølgerne. Nogle reddede sig op paa en lille nydannet Ø: Nordstrandischmoor, hvor de rejste en Snes Huse og en lille Kirke. Dens fornemste Pryd blev den gyldne Kalk fra Morsum. En værnende Haand havde baaret den frelst gennem Ødelæggelsen.

Nu blev der bygget Diger, som ogsaa skulde kunne holde Havet ude i Vinterstorme, men helt lykkedes det ikke. 1821 tog en Stormflod Kirken. Atter blev Kalken reddet. Faa Aar efter kom endnu en Stormflod. Øen blev forladt, Præsten sendte Kalken til København. Der staar den i Nationalmuseets Middelalderssamling.

De døde Frisere har betalt deres sidste Skat til Danmarks Konge.

Ellen Arnstrøm,
Lærerinde ved Duborgskolen 1920/21.

STAVKIRKEN FRA GOL I HALLANDSDALEN,
NU PAA BYGDØ VED OSLO.

Paa en Norges-Rejse for nogle Aar siden har en af mine gode Venner fattet en stor Interesse for en gammel Stavkirke fra Gol i Hallandsdalen, der er flyttet ned til Bygdø ved Oslo. Han har nu i Løbet af de sidste tre Aar bygget en Stavkirke en miniature, — efter Planer og Tegninger fra Universitets-Biblioteket, Fod-Maalene er omsat til Tommer, og med Haanden har han tilløvet hvert eneste Stykke Tømmer, hver Nagle, hver Forsiring. Det er et lille Kunstværk, ja, et stort Kunstværk. Fremstillingen har voldt ham meget Arbejde, men ogsaa megen og dyb Glæde, intim Forstaaelse af de haandværksmæssige Vanskeligheder, ren kunstnerisk Nydelse ved Kopieringen af den vildtvokende Ornamentik, hvor fantastiske Fabeldyr slynger sig halvgemt af fine Plantemotiver. Derved kom han ogsaa til at gaa Forfædrenes Tankeveje, Forbindelsen mellem den hedenske Gude-tro og den hvide Kristns Lære; medens Haanden under Lup med en Øjenoperationskniv skar det fine Netværk af Planter og Blade, de sælsomme Drager og Uhyrer, gik Tankerne til Træet Ygdrasil, Livstræet, det kristne Vintræ, Korset paa Golgata. Dragernes Kamp var Aandernes Kamp mod Lysen, de mørke Aanders Tilintetgørelse i Kampen med sig selv.

Paa Rejser i de norske Dale støder man en sjælden Gang paa disse sælsomme, af Tiden sværtede, lave Bygninger af Stolper og Planker, med dragesmykkede Gavle og stejle Tage, der er dækkede af Skæl; de virker uhyggeligt. De er næsten et statisk Udtryk for de omgivende Fjælde. Billeder af hedenske Templer, kinesiske Pagoder dukker op i ens Bevidsthed. Først synes det en Ophobning af Gavle og Tage, der er rent tilfældig; men ved nærmere Eftersyn faar man Øje paa de enkelte Dele af den fantastiske Bygning.

Rundt omkring løber en Svalegang med sirlige Søjler og Buer under et Pulttag; der kunde Kirkegængerne finde Læ og Ly i Regnvejrr. Denne helt lukkede Løbegang omgav hele Kirken og Koret og beskyttede Kirkens nedre Dele. Derover løfter sig Sideskibenes lave Væg; under det mægtige Sadeltag med Gavle ser man Glugger; gennem disse og Gluggerne i Midterskibet kom lidt Lys, lige nok til at se Omridsene af Mennesker og Genstandene. Præsterne gik i Lyset af Kærter i Koret: her: Mørke — Uvidenhed, der: Lys — Guds-Ordet. Det mægtige Sadeltag krones af en Tagrytter, prydet mod Øst og Vest med Dragehoveder — ligesom Vikingskibet.

Stavkirkens Bygningsmaade er den samme som Vikingskibenes — Bjælkerne — Stavene — er fældet ind i en liggende Bjælke, og i en overliggende Tværbjælke; disse Bjælkevægge er igen fældede ind i de massive Hjørnestolper. Trænegler og Knæer fæstner og forbinder de enkelte Bygningsdele. Medens Yderdøren, der fører ind i Vaabenhuset — læg nu alle dine Vaaben, alle dine stolte Tanker — er en Stævdør, er den egentlige Kirkedør rigt prydet med en een Fod bred Ramme af Plantesyngninger, der bugter sig i sindrig Symmetri vingede og uvingede Drager i rasende Kamp; fra Hjørnerne oppe kommer mægtige Ørne, der dræber Uhyrerne. Over selve Rundbuen ved Indgangsdøren er der kun Planteornamenter; derhen naar det Ondes Magt ikke. Paa enkelte Bjælker er der rige Udskæringer. Paa Søjlerne i Kirkens Indre ser man i den halve Højde Englehoveder, helt oppe Djævlemasker, — selv i Kirkens Indre ruger Mørkets Magter.

Der findes i Norge af de oprindelige 300 Stavkirker, der stammer fra de første Aarhundreder efter Forkyndelsen af den kristne Lære, omkring Aaret 1000, endnu 20 — tyve — paa deres oprindelige Plads; fire er flyttede ned til de store Byer, for at Folks Tanker og Sind af og til kan gaa tilbage til Fædrenes Værk.

»Et Folks etiske Kraft hænger paa det nøjeste sammen med dets Kærlighed til Fædrelandet og dets historiske Minder« siger Dr. L. Dietrichson, Forfatteren af »Vore Fædres Værk«. Kristiania, 1906. —

Elisabeth Madsen.

AF EN DANSK FLENSBORG-DRENGS MINDEBLADE.

Mange gamle Flensborgere føres af Minderne tilbage til Borgerforeningen, der allerede i Barndomstiden staar for dem som noget af det fornemste og skønneste, som tænkes kunde. Her modtog de smaa danske Flensborg-Piger og Drengene de første Begyndelsesgrunde i Dansekunstens og Anstandslærens Mysterier hos Danselærer Beck fra Haderslev, Fader til senere Balletmester Hans Beck. »Musikant« Jensen, Ferdinand Schmidts Efterfølger, leverede Musikken, siddende med Violinen ved et af de bekendte smaa ovale Borgerforenings-Borde ved den ene Langvæg i den lille Sal i Parterret, hvor Danseskolen afholdtes. Undervisningen afsluttede med et meget festligt Afdansningsbal oppe i den store Sal. Vi samlede i Forværelserne ovenpaa, hvor der serveredes Te og Smaakager. Økonomen og hans Frue holdt streng Justits med, at vi artede os vel; de forekom os meget strenge, men de hed ogsaa Hr. og Fru Ernst. Fruen havde været Økonoma paa Augustenborg Slot. Men det maa lades dem, at Borgerforeningens Lokaler skinnede af Renhed, Gulve og Trapper var hvidskurede; det er, ligesom man endnu kan fornemme Duften af al den Renhed og Hvidhed, der laa over det hele, lige fra Fru Ernst's hvide Kappe med pibet Ruche til hvert Trappetrin. Saa sloges Fløjdørene op, og til Musikkens Brus — den Dag var det hele Ferdinand Schmidts Orkester med Pauker og Trompeter — marcheredes der ind i den store Sal. Senere paa Aftenen spistes der i Salen nede. Ved hver Plads stod en lille Tallerken med 4 Stykker Smørrebrød: et med hakke Æg, et med Steg, et med salt Kød og et med Ost — der skal dog bemærkes, at Stykkerne var meget smaa — samt et Stykke Kage; dertil serveredes et Glas Limonade. For os Børn forekom Traktementet som Bryllupsmad.

Paa samme Maade fejrede Monrads og Holdts Skoler deres aarlige Skolebal. Ved Bordet holdtes der da Taler af Skolens to Bestyrere og Flensborg-Borgere som Slagtermester Partsch, Gustav Johannsen og Fabrikant Freudenreich, der havde Børn i Skolerne, saavel som af en af Skolens Elever. Til Festen var der gerne skrevet to Sange, den ene paa Dansk, den anden paa Tysk, men begge med danske Melodier.

Saa kom vi til Dilettantkomedierne. Børnene fik Adgang til Generalprøven. Entré en Firskilling. Det blev til uforglemmelige Aftener. Særlig levende staar endnu Opførelsen af »En Søndag paa Amager« for os; Lisbeth spillede af Skolebestyrer Holdts smukke Datter Margrethe, Søsteren af Malermester Hansens Datter, Lærerinde ved Monrads Skole. Apoteker Helms spillede Lodsens, og Vinhandler Colding var tykke Hans. Blandt de øvrige agerende skal nævnes Sangeren Tørsleff og last but not least Bankkasserer Torm, der var Sjælen i det hele, og i hvis Hjem alle Prøverne holdtes.

— Senere tog Skibsværftsdirektør Th. Bredsdorff og hans talentfulde Frue sig af Borgerforenings-Komedierne og tolkede baade Hostrup, Heiberg, Erik Bøgh, ja endogsaa Bjørnson for Medlemmerne; selv et Udtog af »En Fallit« klaredes med Glans; saa naar der over den lille Scene stod: »Ej blot til Lyst«, turde Indskriften synes berettiget.

Men ogsaa til Hverdags var der en vis Feststemning over Borgerforeningens Lokaler.

Ægte flensborgsk Vid og Lune krydrede Samtalen. To Gange om Ugen, Søndag og Onsdag, spillede der Lotteri. Gamle Mægler Reginus Jansen, kaldt »Chine«, var fast Opraaber; Numrene nævntes paa Dansk og paa Plattysk, og det blev altid et saare lystigt Spil. Mange Tal havde Øgenavne: 88 hed: »zwei warme Botterkringeln«; 64: »Dor kemen de Preussen«, en anden tilføjede: »und wi hem se noch«. Nr. 8 hed »vittevit« af det franske »huit«. 48 kaldtes »Stammverwandt«. Vilde det rette Nummer ikke komme, saa raabtes der: »Chine, rör rund in de Büddel«, eller: »Krig de Ekken mit!«

Undertiden kom der Gæster nordfra, f. Eks. danske Studenter; de modtoges med Hjerter varme og aabne Arme. Da kom Sangbøgerne frem; Punchebollerne tømtes flittigt og fyldtes lige saa hurtigt. Flensborgerne var lydhøre for gode Taler. Man fortæller om en lille Oplevelse, den bekendte Flensborg-Garver Jacob Plaetner, ogsaa kaldet Flensborgs barmhjertige Broder, havde med Byens daværende Overborgmester Toosbüy, Flensborgs meget humane, forstaaende Overhoved, der i mange Aar havde lejet første Sal i Borgerforeningens Bygning ved Hovedgaden (Klublokalerne ligger over Gaarden). Jacob Plaetner havde som Bestyrelsesmedlem i Fattigvæsenet ofte Ærinde paa Borgmesterens Kontor. Ved et saadant Besøg sagde Toosbüy en Dag til Plaetner: »Na, gestern Abend gingen die nationalen Wellen wohl hoch bei Ihnen dort unten im Bürgerverein«. »Ja,« svarede Plaetner, »wi sungem dat ganze Bok dör!« »Ja, ja, ja,« lo saa Borgmesteren, »ich habe mich gefreut.«

Med disse Mindeblade sendes der de hjerteligste Hilsener til de danske Flensborg-Drenge og Piger, der er udgaaet fra Duborgskolen.

E. Arps.

„Skyerne graane, og Løvet falder, Fuglene synger ej mer —«, det er Grundtvigs gamle »Lyssang«, som I alle godt kender, den Sang, der synges af de tolv, hvidklædte Piger ved vor Julefest.

Men hvorledes kan den Sang være en »Lyssang«?

For di Verset ender med Ordene »Og dog bære Blus vi med Glæde!«

»Solhvervet kommer, og Bladet vendes — derfor bære Blus vi med Glæde!«

Vi trænger til Solhverv, naar Dagene er graa, naar Regnen styrter ned, naar Kulden knuger Støvet, naar Fuglene tier. Vi trænger til Solhverv i vort nationale Liv her i Grænselandet. Og vi trænger til Solhverv i vort Hjerte — og vi tror paa, at det kommer:

Derfor bærer Blus vi med Glæde.

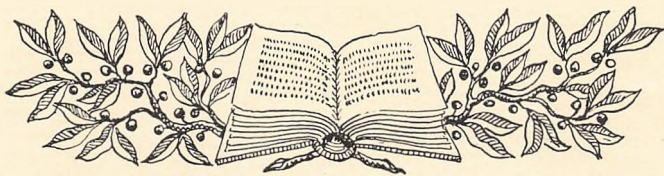
Her paa Duborgskolen haaber vi, at alle vore tidligere Elever er med i denne Forventning om Solhverv. Det betyder noget for os, det betyder noget for jer, at I alle er med i Tankerne. Vi mødes og samles i Skæret af de mange Lys!

DUBORGSKOLEN HILSER:

GLÆDELIG JUL!

Duborgskolen i Sne.

DUBORGSAMFUNDETS KRONIK.

Generalforsamling og Aarsfest

fandt Sted paa Skolen Lørdag den 26. Marts. Festen begyndte i den smukt pyntede Gymnastiksal, hvor Teaterdirektør E. Henning-Jensen fra Aarhus paa en meget livfuld Maade læste et Par Fortællinger. Derefter fulgte den mere forretningsmæssige Del, Generalforsamlingen. Aarsberetning og Regnskab godkendtes. Valgene var Genvalg.

Ved Kaffebordet i Festsalen sang Fru Direktør Henning-Jensen, ledsaget ved Flyglet af Frk. Ottosen, nogle smukke danske Sange, for hvilke der takkedes med stærkt Bifald. Hr. Henning-Jensen læste et morsomt Folkeeventyr. Lærer Oscar Nielsen talte for Afgangsklassens Elever, hvem han lagde paa Sinde at staa fast og trods Vanskeligheder løfte det Flag, de havde faaet i Arv fra Fædrene.

Under det traditionelle Ceremoniel udnævnte Fru Rektor de nye Medlemmer til Væbnere. Rektor begrundede et kraftigt besvaret Leve for dem og talte til dem om altid at huske, at de var Væbnere fra dansk Skole i Flensborg.

Under stærkt Bifald oplæstes en Række Hilsener, deriblandt en smuk fælles Hilsen fra en Række Medlemmer i København.

Sluttelig takkede Rektor Hr. og Fru Henning-Jensen, der hyldedes med et rigtigt Duborg-Hurra.

Derefter dansedes der til næste Dag i Gymnastiksalen.

★

Duborgskolens Fødselsdag og Duborgsamfundet

I en lang Aarrække har Lærerkollegiet baaret Udgifterne ved Skolens Fødselsdagsfest for tidligere Elever.

I Erkendelse af, at det vilde være en nærliggende Opgave for Duborgsamfundet at afholde disse Udgifter, har vi det sidste Par Aar ydet et Tilskud paa 10 Mark. I Aar er Tilskuddet tredoblet. Vi haaber, at Medlemsbidragene ad Aarc maa indgaa saa rigeligt, at vi kan overtage alle Udgifterne. Hidtil har vor Andel jo nærmest kun været en pæn Gestus.

Festen fandt i Aar Sted den 30. Oktober. Der var fuldt Hus og lidt til. Lærerne spillede Komædie. Der blev talt, sunget og til sidst danset, og Festen

fik i det hele et smukt Forløb. Det store Fremmøde var i sig selv en smuk Fødselsdagshilsen til Skolen. Vær med igen næste Aar!

Aarsskriftet.

Redaktionsudvalget bestaar af Lærerinde Frk. E. Madsen, Kommiss Peter Køster og Lærer P. Jensen.

Under Redaktionsarbejdet med Aarsskriftet har vi — som i Fjor — haft to Ting for Øje, nemlig dels at faa det gjort læseværdigt i Almindelighed, dels at gøre det interessantere for alle gamle Elever.

Dette sidste har vi navnlig tilsigtet ved at søge fremskaffet Bidrag fra mindst eet Medlem af hver Aargang Elever.

Vi har derfor — ligesom i Fjor — foruden en almindelig Henvendelse til alle Medlemmer rettet yderligere Henvendelser til een eller flere Repræsentanter for hver enkelt Aargang om en Artikel eller en Hilsen til Aarsskriftet. Desværre var nogle Henvendelser frugtesløse. Men som Helhed har vi i Arbejdet med Aarsskriftet mødt megen Forstaaelse og Imødekommenhed, og vi havde den Glæde i Fjor at se det smukt omtalt i en Række danske Blade.

Endnu en Ting angaaende Aarsskriftet bør nævnes, nemlig Annoncerne. Ikke alene skaber disse en tiltrængt Ligevægt paa vort Udgiftsoverslag — det er nemlig dyrt at udgive et Aarsskrift som nærværende —, men i en Tid, da saa meget kan se mørkt og tyngende ud, er det et Lyspunkt af nogen Betydning, at der til et Aarsskrift som vort har kunnet tegnes et saa stort Antal Annoncer blandt Byens næringsdrivende.

Aarsfesten 1939.

For at gøre det muligt, særlig for Medlemmer langvejs fra, at kunne træffe Forberedelser til at deltage i Aarsfesten, vil Tidspunktet for dennes Afholdelse for Fremtiden saa vidt muligt blive bekendtgjort i Aarsskriftet.

I Aar finder Festen Sted paa Duborgskolen Lørdag den 25. Marts Kl. 20.

Tilrejsende Medlemmer vil Bestyrelsen søge indkvarteret hos gamle Kammerater eller Lærere i Flensborg, naar Henvendelse derom i god Tid rettes til Sekretæren eller et andet Medlem af Bestyrelsen.

Vi haaber, at mange vil gøre Brug af dette Tilbud.

Med Dannelsen af Duborgsamfundets Københavnskreds er en af Styrelsens Tanker blevet ført ud i Livet. Herom berettes følgende:

*Duborgsamfundets Københavnskreds
og Aargang 1931.*

En Aften i Efteraaret 1937 var nogle gamle »1931«ere samlet til en hyggelig Kop Kaffe i København. Her udkastedes Planen til at samle Duborgsamfundets Medlemmer i København til en Sammenkomst af og til. »1931« besluttede at tage denne Opgave op som en særlig »Aargang 1931«-hobby. De tilstedeværende konstituerede sig paa egen Haand som Festkomité, fremskaffede Adresser og udsendte Indbydelser.

Den første Sammenkomst fandt Sted en Uge før Skolens Afslutningsfest. Der mødte ialt 15 Mand, deriblandt Inspektør Arps. Lærer Christensen holdt et Foredrag. Der blev indsamlet en lille Gave til Skolen og bestemt, at man vilde komme sammen igen om Efteraaret.

Efteraarsmødet holdtes sammen med Afgangsklassen (Lærer Madsen) og nogle Gæster fra Hejmdal. Denne Gang var der fremmødt nogle og tyve — deriblandt et Par »Koner«, Insp. Arps, Fru Worsøe-Schmidt og Frøknerne Petersen og Jakobsen. »Samværret« — som vi bestemte at benævne disse Møder, var om muligt endnu hyggeligere denne Gang. Aftenens Hovedtale holdtes — selvfølgelig — af Trygve Gregersen. Har var højt oppe. (Han er Flyver! Red.)

Det er Meningen at blive ved med at samle Københavns-Kredsen hvert Foraar og hvert Efteraar. Det organisatoriske klares af »1931«.

Ja, Aargang 1931 kan! (Red. Anmærkning.)

Paa Festkomiteens Vegne: Hans Ronald Jørgensen.

Lidt om Huller i vor Medlemsliste og andre Huller.

Efter at det for nogle Aar siden blev vedtaget, at alle tidligere Elever fra vor Skole kunde optages som Medlemmer, er der sket en glædelig Vækst i Medlemstallet. I Løbet af det sidste Aar har vi saaledes faaet ca. 70 nye Medlemmer. Men endnu er der langt igen, inden det kan siges, at vore Rækker er sluttede. Naar I derfor møder tidligere Skolekammerater, som ikke er Medlemmer, saa prøv at faa dem ind i Samfundet.

Af dem, der straks ved Skolegangens Ophør bliver Medlemmer, har en Del, navnlig i Lære- eller Studieaarene vanskeligt ved at komme til Skolens og Duborgsamfundets Fester. Om de allerfleste gælder det vist, at de ønsker at bevare Forbindelsen med Kammeraterne, Duborgsamfundet og Skolen; men alligevel sker det, især ved Flytning, at vi taber dem af Sigte.

Meld helst den nye Adresse til Styrelsen, og meld den i det mindste til Postvæsenet paa Fraflytningsstedet; saa undgaar vi Returneringerne af vore Forsendelser, og saa undgaar vi en Del Huller i Medlemslisterne.

Medlemsbidraget.

Den forholdsvis beskedne Sum, som Duborgsamfundets Medlemsbidrag andrager, kan sikkert de fleste overkomme at betale; men dog er der ogsaa her nogle Huller at udfylde. Ved at benytte de tilsendte Giroblanketter sparer Medlemmerne Kassereren for meget Arbejde.

Skal vi kunne møde Tidens Vanskeligheder, da gælder det nu mere end nogensinde om at øge og styrke Sammenholdet. Hjælp derfor med til at fylde nogle af de omtalte Huller. Kender I Adressen paa et Medlem, som vi kun har Navnet paa, saa lad os faa den, og kender I Navn og Adresse paa en tidligere Elev, som ikke er Medlem (se Fortegnelsen!), saa lad os det vide.

Duborgsamfundet skulde gerne med Tiden blive et stærkt og levende Vagthold først og fremmest omkring Skolen og dernæst videre ud for dansk Sprog og Kultur, og til dette Vagthold har vi Brug for alle vor tidligere Elever baade nord og syd for Grænsen.

I »SAMMELTRANSPORT«.

Nu er det saa vidt — vi er undervejs. Til Lüneborg og Itzehoe. I »Sammeltransporten« fandt vi hverandre. Vi blev en hel Kupé fuld af gamle Duborgere. Humøret var til at begynde med lidt filosofisk, men er nu atter stigende. Vi klarer os nok. Men inden vi er trukket i Uniform, sender vi hurtigt en Hilsen til vor Skole og alle gamle Kammerater.

Mellem Rendsborg og Hamborg, den 11. November 1938.

Hans R. Jørgensen (1931). Nikolaj Geipel (1933).

Phillip Frederiksen (1934). Nis Petersen (1933).

Helmut Leckband (1933). Carl Andresen (1932).

OPLYSNINGER OM DE FORSKELLIGE AARGANGES ELEVER.

Rettelser og Tilføjelser til Elevfortegnelsen i Aarskriftet 1937.

AARGANG 1923:

Mary Ruus, gift med Bankdirektør A. Halberg, Filialbanken, Flensborg.

AARGANG 1925:

*Charlotte Petersen, gift med Vandre lærer Lars Schubert, »Tivoli«-Skole-
rejsehjem, Flensborg.*

AARGANG 1926:

Trygve Gregersen, gift, Militærflyver, Løjtnant.

AARGANG 1927:

Thomas Agerskov, ansat paa Valutakontoret i København.

AARGANG 1928:

Aksel Lieb, Lærer ved den danske Borgerskole i Flensborg.

AARGANG 1930

- Helmuth Beek, Borggaarden 3, Flensborg.*
Henrik Born, Bankassistent, Flensborg.
Inge Christensen, hjemme i Flensborg.
Ole Christensen, Mejerist, Sønderborg.
*Else Christiansen, ansat i Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring,
København.*
Peter Drost, Grosserer i Brændselsstoffer, Frederikssundsvej 249 N.
Bruno Frederiksen, Bogholder, Skolegade 10, Harreslevmark.
Christian Harck, Lærer ved den danske Borgerskole, Flensborg.
Helene Hoeck, Lærerinde, Sdr. Hostrup.
Ingrid Jensen, gift med Hans Harck af Aarg. 27, Frederikshøj.
Erik Joost, Købmand, Odense.
Johanne Krogh, Møllegade 21 B.
Rigmor Kylling, uddanner sig til Sygeplejerske paa Frederiksberg Hospital
Elisabeth Andersen.
Andreas Petersen, Lærer ved den danske Borgerskole, Flensborg.
Andrea Ruus, Sygeplejerske, Amtssygehuset, Gentofte.
Kathrine Skøtt, " " "

AARGANG 1931

- Rudolf Andersen.*
Sigfred Bruun, Radiotelegrafist, M/S. »Nordhval«.
Hans Fr. Budach, Dyrlæggestuderende, Berlin.
Mariechen Burmester.
Peter Ingwersen, stud. mag., København.
Marius Jessen, Typograf, f. T. Soldat (Bopæl: Duborggade 34).
Ketty Johannsen, gift (med?)
Hans Ronald Jørgensen, stud. polit., Soldat.
Paula Krogh, Ekspeditrice, Hamborg.
Svend Aage Larsen, Premierløjtnant, Frederiksberg Slot.
Willy Linnemann, cand. phil., Forfatter, Classensgade 57^a, Kbhvn. Ø.
Svend Aage Nielsen, Bankassistent, (hvor?)
Bent W. Noack, stud. theol., København.
Ingeborg Olsen, stud. mag., Willemoesgade 91, København Ø.
Hans Paulsen, Repræsentant, Flensborg.
Hildegard Schäfer, gift.
Else Suhr, Kontorist, Harreslevgade 86, Flensborg.
Mariechen Thomsen, ved Husvæsenet, Adr. Sønderhav.

AARGANG 1932.

Kathrine Brodersen, ansat ved Postvæsenet, Aabenraa.

Karl Bøvad, Manufakturkommis, f. T. Soldat.

Marie Christensen, Biblioteksmedhjælper, Flensborghus.

Jens Dall.

Ellen Danielsen.

Christian Fyhn.

Wilhelm Jøns, Kommis i Værktøjsbranchen, Harreslevgade 33².

Peter Jørgensen, Mekaniker, Rønshoved pr. Ringenæs.

Karl Leitner, Sømand, Adr. Padborg.

Bent Møller, Mekaniker, Kolding.

Gertrud Møller, ved Husvæsenet.

Heinrich Ohlsen.

Christiane Petersen.

Holger Petersen, stud. med., Adr. Westerholt pr. Ørsted.

Betty Redlich, Bageriekspeditrice, Borggade 15, Flensborg.

AARGANG 1933.

Inger Christensen, handelsvidenskabelig Uddannelse.

Christian Friis, Toldelev, Kollund.

Henrik Grønning, stud. mag., Universitetet, Aarhus.

Jens Schou Hansen, gift, ansat i Kbhvns. Magistrat, Lauravej 9⁴, Valby.

Ingeborg Harck, Børnehave lærerinde, Harreslevmark.

Vera Hoffman, Allégade 5, Holstebro.

Gertrud Krogh, Gisseløre, Kalundborg.

Hjalmar Lange, Toldklarerer, Aarhus.

Helmuth Leckband, Bankassistent, f. T. Soldat.

Anna Mærsk, Korrespondent, ansat hos Th. Sabroe, Aarhus.

Armin Nielsen, stud. polyt., København.

Christine Nielsen, gift.

Nis Petersen, ved Bankfaget, Forsamlingshuset, Harreslev.

Ingrid Poulsen.

Gonde Post, Padborg.

Andreas Schaupt, gift, Kuppel.

AARGANG 1934.

Laurits Bryhl, uddanner sig til Radiotelegrafist.

Hans Burmester, uddannet paa Sagførerkontor i Flensborg.

Johs. Danielsen.

Edith Hansen, ansat ved Postvæsenet, Sønderborg.

Børge Hasberg, Bankassistent, Graasten Bank.

Martin Lauritsen, Landmand, Bov (?).

Grethe Noack, uddannet i Husvæsen, Bispegaarden, Haderslev.

Waldemar Wind, Kommiss, Padborg.

Willy Hasenhøller.

AARGANG 1935.

Ellinor Hoffmann, Allégade 5, Holstebro.

Anni Nissen, Kontorist, Flensborg Avis.

Gertrud Noack, uddannet til Pressefotograf.

Erika Petersen, huslig, Westerholt pr. Ørsted.

Liselotte Skau, paa Frøbelhøjskolen i København.

Willy Fries, Manufakturist, Flensborg.

Johs. Kielgast, uddanner sig til Arkitekt.

Willy Madsen.

Herbert A. Petersen, Typograf, Flensborg Avis.

Frans Wingender, Repræsentant, Johannesgade 63.

AARGANG 1936.

Elfriede Boock, udd. til Haandgern. (Vævning), Slesvigsgade 96, Flensborg.

Carl Budach, Landmand, f. T. i Arbejdstjeneste i Halle.

Ernst Hansen, f. T. i Arbejdstjeneste i Nærheden af Hamborg.

Hans W. Johnsen, Mekaniker, Malmø.

Ernst Jørgensen, Sømand.

Asta Lassen, ansat som Kontorist ved DSB., Padborg.

Hermann Münchow, Sømand, S/S. Algarve, D.F.D.S., København K.

Maren Mærsk, Modist, Skovvejen 50, Aarhus.

Elna Nissen, i Huset, Broager Præstegaard.

Annelene Schultz, Kontorist, Flensborg, Junkerhulvej 14.

Irmgard Sengebusch, Bibliotekselev, Flensborghus.

AARGANG 1937.

Annemarie Boller, Ekspeditrice, Slesviggade 6, Flensborg.
Claudius Christiansen, Seminarieelev, Tønder.
Harry Clausen, Maskinistelev hos »Thrige«, Odense.
Christian Geipel, Købmandslærling, (hvor?)
Anne Kj. Jensen, Spangsbjerg Forsøgsstation ved Esbjerg.
Sven Kjems, stud. art., Harreslev Forsamlingshus.
Gustav Klindtworth, Sømand.
Johs. Kruse, Mekaniker, Sølsted.
Martin Müller, Banklærling, Flensborg.
Bodil Noack, Bispegaarden, Haderslev.
Werner Schubath, Landmand, (hvor?)
Bodil Steenholdt, Præparand, Tønder.
Hans Wingender, Kontorist, Johannesgade 63, Flensborg.
Asta Zabel, Ekspeditrice i en Guldsmedebutik, Tønder.

AARGANG 1938.

Ellen Bogensee, hjemme i Flensborg.
Frieda Budach, hjemme i Jaruplund.
Svend Aage Christensen, stud. art, Kollund.
Johanne Fromm.
Olaf Gregersen, Malerlærling, Flensborg.
Harry Hansen, i Handelslære (Manufaktur), Flensborg.
Søren Hansen, i Handelslære (Ekvipering), Flensborg.
Aage Jarltoft, Banklærling, Graasten Bank.
Fritz Kielgast, Banklærling, Flensborg.
Thyra Madsen, i Handelslære, Flensborg.
Johs. Münchow, vil være Lærer.
Sønke Sønnichsen, Kontorelev, Flensborg.

*Til Slut vil Redaktionsudvalget gerne
rette en Tak til alle dem, der ved deres
Medarbejde, Hjælp eller Støtte har bidra-
get til Aarsskriftets Fremkomst.*

*Vi takker alle vore Medarbejdere ved
Aarsskriftet, og vi takker vore Annon-
cører for den Støtte, de har ydet os.*

GLÆDELIG JUL,
GODT NYTAAR!

Elisabeth Madsen. Peter Køster.

Peder Jensen.

Lyksborg.

STØT VORE ANNONCØRER — DE STØTTER OS!

Hansen & Co.

Nørregade 94/96 Holmen 70

Herre = Beklædning
og
Fodtøj af alle Slags

BOY MAGNUS
HOLMEN

Deres Forretning
for
Modevarer

Chr. Thomsen

Snedkermester

Sofiegade 12 :: Telefon 759

ALT SNEDKERARBEJDE

udføres

N. P. WEJBEL

NØRREGADE 15

Kaffe, Te, Chokolade

Specialitet:

HJEMMELAVET KONFEKT

H. Wogensen

Søndergravene 11

BOGBINDERI

og

FOTOGRAFIKARTONER

A. W. Albertsen

Malermester

Lyksborggade 129 / Flensborg

Telefon 1742

S. Münchow

Klejnsmedemester

Nørregade 125 / Flensborg

Telefon 1890

G. Christiansen

Ure og Guldvarer

(Ankra og Junghans)

Søndergravene 7, Flensborg

Nørregade 80 H. C. THORIUS Nørregade 80

(Indeh. WILHELM ANDERSSON)

Grunladgt 1884

Husholdningssager og Legetøj

STØT VORE ANNONCØRER — DE STØTTER OS!

Detlef Jepsen

Bageri og Konditori

HARRESLEVGADEN 62

Reichsadler-Drogeri
og Fotohus

NØRREGADEN 28

Marius Jürgensen
grundlagt 1878

Otto Stoehr
Kaffe

SPECIALAFDELING
STOREGADE 48

Heinr. Petersen

CIGARER

CIGARETTER

TOBAK

Storegade 24 / Flensborg

A. P. KLOSTER

Holmen 70

FORSIKRINGER

FRØ

FODERSTOFFER

Telefon 1945 og 1946

ULDALL & CO.

FLENSBORG

MANUFAKTUR

KONFEKTION

*Seværdig, staaende
stor indendørs Udstilling*

PORCELÆN

Thomas C. Jessen

STORT UDVALG I GAVEARTIKLER

KRYSTAL

Nørregade 54/56, Flensborg / Telefon 92

LÆS

FLENSBORG AVIS

OG

DER SCHLESWIGER

Porcelæns huset Henningsen

Nørregade 5 / FLENSBORG / Telefon 435

Byens eneste og ældste Specialforretning i

KRYSTAL, PORCELÆN, KERAMIK. | Specialitet: BRUDEUDSTYR

STØT VORE ANNONCØRER — DE STØTTER OS!

„Flensburger Rumhaus“

Vin og Spirituosa

ANDREAS M.C.HOLST

SØNDERTORV 1

Union-Bank

Telefon 1376 og 1377

udfører

*alle Bankforret-
ninger*

J. Jessen & Co.
Efterflgr.

Sæbefabrik

FLENSBORG

Hans Madsen
Malermester

Vanggade 28 III

H. J. Hermannsen

BACERI OG KONDITORI

Havnevejen 53

Telf. 1312

Sophus Gregersen

MALERMESTER

Farver og Tapeter

Nørregade 125 / Telef. 825
Flensborg

A. C. Hinrichsen

Foto - Films, Forstørrelser

Duborg-Drogeri

Schlageterplads / Telefon 1075

Spis godt!

Spis i

Fiskerestauranten

over for »ZOB«

WILHELM BARLAG

NØRREGADE 36

HUSHOLDNINGSGENSTANDE / GLAS / PORCELEN

STØT VORE ANNONCØRER — DE STØTTER OS!

Skotøjshuset Peetz

HOLMEN 55

ENEUDSALG af DORNDORF-SKO

A. CLAUSEN :: STOREGADE 1

Specialforretning i fine Sæber og Parfumer

HERMES SØNDERTORV 4
Alt i
Strømper og Trikotager

BLAD=CENTRALEN (Otto Nielsen)

Bog- og Papirhandel / Flensborg — Storegade 83

Stort Udvalg i FYLDEPENNE OG PENCILS
— Reparationer udføres —

Pianohuset Wendorff

HOLMEN 14 — Telefon 2129

Det førende Hus i Musikinstrumenter, RADIO, Klaverer, Noder

NICOLAUS JACOBSEN

HOLMEN 19/21 — Telefon 46

VINE OG SPIRITUOSA / FRUGT OG KONSERVERS

Specialitet: »FLENSBURGER LÜTTEN«

Peter P. Friis

Maleimester

Flensborghus

Telefon 802 modtager Besked

Marien-Café og Konditori

Nørregade 11/13, ved Mariekirken

Første Klasses Bagværk

EN GOD KOP KAFFE!

STØT VORE ANNONCØRER — DE STØTTER OS!

Thomsen & Schneiderberger

Elektro-Installationsforretning

Waitzgade 20 — Telefon 826

FÄRBEREI MATTHIËSEN

FLENSBURG / Telefon 262

CHEMISCHE REINIGUNG

Annahmestellen: Hafermarkt 2, Holm 58, Grossetr. 28, Neustadt 47

J.H. BECKMANN & CO.

Alt i Jernvarer og Værktøj

Nørregade 30/32 FLENSBURG Nørregade 30/32

Otto Burmeister

Storegade 61

Stort Udvalg i aparte Lysekroner.
Elektr. Koge- og Varmeapparater.

S m a a P r i s e r .

M. Frølich — Atelier

PORTRÆT-
OG AMATØRARBEJDE
i fuldendt Udførelse.

Toosbügade 15 — Flensburg.

C. F. JANSSEN

Kachelöfen — Kachelherde — Mehrzimmerheizungen —
eiserne Oefen — Herde — Kessel — Zentralheizungen
Sanitäre Anlagen — Wand- und Fussbodenplatten
Sämtliche Reparaturen und Reinigen.

Telefon 2213 / FLENSBURG / Norderstrasse 121

Foto = Drogeri Spenningsen

Flensburg — Fernruf 2595
Toosbüystrasse 13
Grossestrasse 22

Christian Birk

Alt i Husholdnings- og Køkken-
redskaber

HARRESLEVGADE 5

